

Hrádecké
noviny

Gródeckie
nowości

ročník XX, 3/2020

Robert Borski
starosta obce

VÁŽENÍ A MILÍ SPOLUOBČANÉ,

ÚVODNÍK STAROSTY

v dnešním úvodníku bych vám velmi rád představil „nové“ Hrádecké noviny. Již pátým rokem vycházejí ve stejné podobě. Bylo načase je inovovat.

Hrádeckým novinám věnujeme poměrně hodně energie. Nechceme tvořit jenom informátor, či, jak je zvykem v Hrádku říkat „plotkoř“, ale i jakousi kroniku obce na pokračování. Máme za to, že v této podobě nebude náš zpravodaj po přečtení, se slovy „zase kec“, vyhozen do koše.

Chceme, aby vám obecní časopis prezentoval nejenom aktuální informace ze života obce, ale také vzbuzoval pozitivní emoce, přinášel drobné rady či poučení a blahodárně působil na vaši soudržnost k obci, ve které žijete.

Díky celostátní soutěži o nejlepší obecní zpravodaj, ve které jsme se umístili v celkovém pořadí v kategorii obcí do 3000 obyvatel na 6. místě, jsme získali cennou zpětnou

vazbu od porotců. Pochopili jsme, kde máme rezervy. Dali jsme proto grafičce, paní Baierové, volnou ruku. Výsledek modernizace Hrádeckých novin můžete ohodnotit v čísle, které jste právě otevřeli.

„Měníme
vzhled
našeho zpravodaje.
Uvítáme spolupráci
a náměty na jeho
okysličení.“

Hodnocení poroty

Hrádecké noviny jsou mimořádně kvalitní periodikum zejména svým obsahem. Obec vydává zpravodaj 3x ročně, a to v rozsahu přes 40 stran. Obsah je opravdu velmi kvalitně zpracovaný, rozsah není natahován inzercí či fotografiemi, jde o skutečně propracované texty, informační přehledy a fotogalerie.

V on-line archivu není příliš snadné se orientovat podle jednotlivých čísel - ročníky jsou přehledně rozděleny, ale jednotlivá vydání jsou odlišena jen náhledem obálky, kde je řadová číslovka poměrně nevýrazná - ale to je pouze drobná technická poznámka. Obálka je společně s Čimelickým zpravodajem a Ratibořským zpravodajem dávana za vzor i ostatním obcím, které volí časopisecký typ periodika s jednou titulní fotkou na obálce. Na druhou stranu jsou v rámci kategorie i graficky zdařilejší obálky působící moderněji. Dojem zbytečně sráží font názvu (stejně tak i jeho obtažení linkou, které působí nemoderně). Protože porota užívala Hrádecké noviny jako vzorový příklad zpracování textů, dovolíme si naopak jako možnou inspiraci pro grafické zpracování zpravodaje malé obce uvést Velatický zpravodaj (což je ale jiný formát), Ratibořský zpravodaj, Březiněvský zpravodaj, Adamovský zpravodaj - to jsou též časopisecké formáty, ale s hravější a zábavnější grafickou úpravou. Stejně tak i grafická úprava obsahu není v porovnání s jinými zpravodaji této katego-

rie nic, co by mělo potenciál ohromit. Po grafické stránce je zpravodaj průměrný, byť v podstatě bezchybný, přehledný a příjemný. Skutečnou doménou zpravodaje jsou texty. Zpravodaj je po redakční stránce opravdu úchvatný. Podrobně informuje o činnosti radnice, neopomíjí žádné důležité téma - školství, kulturu, sport a další. Navíc se zpravodaj pouští i do různých tematických rubrik, vše je zpracované na úrovni celostátního deníku. Periodikum dobře informuje o činnosti radnice z hlediska tvrdých dat, informací o rozpočtu, realizovaných investicích, probíhajících stavebních pracích, rozhodnutí zastupitelstva a podobně. Tyto informace jsou samozřejmě ze všech nejdůležitější a je dobře, že zpravodaj není pouze o kultuře, sportu a společenských akcích, ale i o těchto informacích, které navíc přispívají k transparentnosti činnosti úřadu. Noviny obsahují několik velmi kreativně zpracovaných rubrik, které jsme nenašli v žádném jiném zpravodaji. Například grafické hádanky, postupné představení jednotlivých zastupitelů, rozkrývání původu místních příjmení, představení jubilantů, environmentální rubriky, to vše je skutečně velmi originální obsah. Velmi kvalitní obsahová skladba, v novinách si každý čtenář najde vhodné téma, nechybí informace o rozhodování radnice, reportáže, ale i edukativní obsah.

OBSAH

OBEČNÍ ÚŘAD A SAMOSPRÁVA

2 - 11

O HRÁDKU

12 - 25

ŠKOLY A ŠKOLKY

26 - 31

SPOLKOVÝ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

32 - 39

> 2011

Belko podlehl „koronaviru“

Jak si někdo možná všiml, dřevěný rytíř Belko zmizel z parčíku.

Byl tak prolezlý dřevokaznou houbou, že se doslova rozpadl na prach. Nepomohla ani rouška proti koronaviru. Symbol Hrádku byl odhalen u příležitosti slavnostního otevření koridoru 16. 5. 2011. Letos dřevěný rytíř dohořel, bohužel. Kontroverzní otázky typu: Proč obec udělala pomník zbojníkovi či loupežníkovi, konečně po letech mohou upadnout v zapomnění.

> 2020

Opustili nás:

VZPOMÍNÁME

Dne **6. 5.** zemřela ve věku 78 let paní **Anna Haltořová** z lokality Lyngi.

Taktéž v květnu, **26. 5.**, odešla paní **Anna Turoňová** z místní části Polyniska. Bylo jí 92 let.

Dne **29. 7.** zemřela ve věku 96 let paní **Anna Hawliczková**, obyvatelka lokality Haže.

Pozůstalým rodinám a nejbližším vyslovujeme upřímnou soustrast.

Ze života hrádeckých kauz aneb Pořád se něco děje...

Někteří z vás dostali do schránky „anonymní“ leták s varováním před bídou a hladem. Rozhodl jsem se autorovi pomoci s publicitou v zájmu plurality názorů.

Facebookový komentář starosty:

To je tak, když někdo prodá stavební pozemek a nový majitel na něm hodlá postavit obydlí. Krásný výhled souseda-starousedlíka na zákoutí Olzy je nenávratně pryč. Ve jménu vlastního zájmu je třeba razantně bojovat. Třeba i se sekerou v ruce. V duchu zásady: "Já byl první, proto jsem barák postavit mohl. Ty, hnusný ničitel, ty máš smůlu." Není beton jako beton. "Můj domeček přírodě nevádí, tvůj ji ničí.

POZOR !!!

OBČANŮM HRÁDKU ...
ZAMYSLETE SE A ZASTAVME TY
NESMYSLNÉ STAROSTOVY
VÝSTAVBY RODINNÝCH DOMŮ
V NAŠÍ OBCI. CHCETE HLAD A
BÍDU PŘÍŠTÍM GENERACÍM
V NAŠÍ ZEMI A NIČIT ÚRODNÉ
PŮDY A PŘEKRÁSNÉ PŘÍRODNÍ
PROSTŘEDÍ?
BETONU JE V OBCI DOST!!!
HANBA NIČITELŮM!!!
BRAŇME PŘÍRODU!

Vysvětlení:

Starosta rodinné domky nestaví a ten svůj získal od svých rodinných příslušníků. Stavební boom je způsoben dvěma faktory:

- 1) majitel stavebního pozemku buduje nové obydlí nebo
- 2) majitel prodá stavební pozemek a nový vlastník buduje svůj domek.

V obou případech nezávisle na starostovi a čase. Stavební povolení získá na úřadě v Návsí, finance má vlastní nebo hypoteční a materiál sežene ve stavebninách.

O nesmyslných starostových výstavbách tudíž nemůže být ani řeči. Otázka, zda se staví v Hrádku moc nebo málo, je legitimní.

A díky „srdnatému“ letáku (na obrázku) je hodně v poslední době veřejně diskutována. Počet a velikost stavebních parcel je nezávislý na zájmech, potřebách či vůli starosty. Stalo se tak na základě usnesení zastupitelstva, které před léty schválilo územní plán.

Proč nám to děláš, milý člověče?

Starat se o vzhled obce je denní chleba pracovníků údržby. Pro zajištění standardu se docela nadřou. Pak přijde dáreček. Nejmenovaná parta má špatnou opici, neodolá nutkání udělat vizuálně výrazný „hrdinský“ čin a technický úsek musí opět opravovat obecní mobiliář. Co by se muselo stát, abychom chytili pachatele při činu? Někdo možná zamíndrákované výrostky viděl, ale ze zásady nebonzuje. Ach jo, tak to chodí na tom světě. Od nepaměti.

RB

Pronajato myslivcům

Obecní muzeum bylo přestěhováno do nové kamenné budovy v areálu Centra volného času. Obec plánovala do tohoto uvolněného prostoru umístit komunální techniku, kterou používají pracovníci technického úseku. Jedná se o traktor s vlečkou, štěpkovač, žací rameno, sněhovou frézu, pluh a sypač strusky pro zimní údržbu. Veškerá komunální technika by tak byla uskladněna tzv. pod jednu střechu. O budovu však záhy projeví členové mysliveckého sdružení Čisovky-Hrádek a požádali obec o pronájem těchto nebytových prostor. Budova by sloužila jako skladiště a zázemí pro výkon práva myslivosti. Rada obce po delším zvažování a vyhodnocování priorit myslivcům vyhověla. Byli takřikajíc „na řadě“. Obec různými způsoby dlouhodobě podporuje místní spolky a organizace. Je to v jejím bytostném zájmu. Myslivcům na pronájmu velmi záleželo. O stoletou budovu, která byla v minulosti hasičskou zbrojnicí, respektive garáží pro hasičské vozidlo, byl zájem i ze strany původních uživatelů, kteří očekávali, že se budova opět ocitne v jejich péči. Bohužel, ne vždycky lze vyhovět všem.

RB

ZAÚJALO NÁS

OÚ A SAMOSPRÁVA

2020/36/4

Rada obce schvaluje návrh oprav místních komunikací v roce 2020.

Je již známo, které MK budou letos opraveny? A jaká částka je pro letošní opravy vyhrazena?

Toto léto budeme renovovat čtyři komunikace. Nejdelší úsek bude rekonstruován od p. Sobkové až na Suszynku. Přibude tam rovněž nový odvodňovací kanál. Další opravenou cestu budou mít občané v osadě Haže. Za Olzou budou opraveny dvě cesty: Do Chodury a kolem p. Nikodema. Firma Strabag tuto vysoutěženou zakázku zhotoví za necelé 2 mil. Kč.

2020/31/11

Rada obce schvaluje předběžnou kalkulaci nákladů na provedení záchranného archeolog. výzkumu na stavbě „Obec Hrádek“ výstavba veřejně přístupného přístřešku, parc. č. 850/2“.

Vzhledem k pestré historii a dřívějším nálezům, objevili archeologové něco i tentokrát?

Před stavbou přístřešku na Zamčiskách byla obec nucena nechat provést archeologický výzkum, v místech, kde byly kopány základy stavby. Vzhledem k historické hodnotě lokality bylo třeba zvolit šetrnější metodu ukotvení k povrchu, než bylo původně plánováno. Toto opatření zlevnilo stavbu o 100 tisíc Kč.

Archeologický výzkum přinesl cenné nálezy keramických úlomků a dalších kovových artefaktů ze 14. století. Pomohl k prohloubení poznatků o drobném středověkém opevnění, které se nachází na území naší obce.

2020/36/10

Rada obce schvaluje návrh úpravy prostranství u čelní stěny nové části CVČ.

Jak konkrétně bude prostranství zveleboeno a kdo bude úpravy provádět?

Prostranství již bylo zveleboeno. Rozhodli jsme se stavbu urychlit o rok. Chtěli jsme stavbu nového CVČ a muzea propojit v jeden smysluplný celek. Stavební úpravy provedla firma T-Dex. Celkové náklady nepřekročily částku 0,5 mil. Kč.

2020/36/11

Rada obce schvaluje přijetí dotace ze SFŽP na stavbu vodovodu Kempčice ve výši 1.791.436,- Kč.

Kolik % celkových nákladů dotace pokryje?

Kdy bude stavba zahájena?

Vodovod obec buduje v lokalitě Kempčice, v místech, kde vznikla v posledních letech nová zástavba rodinných domků. Dotace pokrývá 64 % nákladů. Stavba byla zahájena 1. 7. 2020. Ihned se vyskytnul problém s vedením vodovodu ve velmi nepřístupném terénu.

Problém se podařilo vyřešit a věřím, že do konce září bude vodovod postaven. První občané by se mohli připojit k vodovodu v listopadu nebo prosinci letošního roku.

2020/40/10

Rada obce ruší konání akce „Slavnosti Belka“ dne 8. 8. 2020.

Pokud se epidemiologická situace nezhorší a nedojde k dalším vládním restrikcím, budou se konat akce Spartakiáda spolků, Zájezd pro seniory a Mikuláš?

Je nám líto, že jsme museli z objektivních příčin zrušit řadu oblíbených společenských a sportovních obecních akcí.

Před námi je Spartakiáda spolků, zájezd pro seniory, Vítání občánků, Mikuláš a další drobnější akce. Neumíme dnes s jistotou říct, která se konat bude a která ne. Doufejme, že všechny podzimní a zimní akce se podaří zorganizovat v souladu s opatřeními KHS.

RB

**Máte na vedení obce dotaz?
Zašlete nám jej e-mailem na:
starosta@obcehradek.cz.**

Na hranici pozemku stojí starý strom, který je zchátralý a naklání se nad dům druhého souseda. Vlastník stromu však strom odstranit nechce. Jak zajistit odstranění stromu a kdo by odpovídal za škodu v případě jeho pádu?

OBČAN A PRÁVO

V prvé řadě je důležité určit v souladu s ustanovením § 1067 občanského zákoníku, z jakého pozemku vyrůstá kmen předmětného stromu, protože strom náleží tomu, z jehož pozemku vyrůstá kmen. Pokud by vyrůstal kmen na hranici pozemků, pak by byl společný. V daném případě vycházíme z toho, že vlastník je jen jeden a ten odstranit strom nechce. Odstranění stromu je možné pouze po dohodě jednotlivých sousedů, případně pokud k dohodě nedojde, tak by o odstranění mohl rozhodnout v soukromoprávním sporu soud. Orgán ochrany přírody může pokácení vlastníkům dřevin uložit pouze v případě, že jsou dřeviny napadeny epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami dle ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s ustanovením § 1017 odst. 1 občanského zákoníku, má-li proto stěžovatelka rozumný důvod, může požadovat, aby se druhý soused zdržel sázení stromů v těsné blízkosti společné hranice pozemků, a vysadil-li je nebo nechal-li je vzrůst, aby je odstranil. Splnění povinnosti odstranit strom, který ohrožuje majetek stěžovatelky, se může dle ustanovení § 2903 odst. 2 občanského zákoníku domáhat u soudu, aby tento uložil vhodné a přiměřené opatření k odvrácení hrozící újmy. Pro úplnost dodáváme, že ustanovením občanského zákoníku, které umožňuje požadovat odstranění stromů, nejsou negovány povinnosti ve vztahu k

ochraně dřevin podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Ke kácení dřevin rostoucích mimo les je podle ustanovení § 8 odst. 1 tohoto zákona zásadně třeba povolení orgánu ochrany přírody (nejde-li o tzv. podlimitní dřeviny, resp. o kácení dřevin v dalších zvláštních případech dle ustanovení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny). Orgán ochrany přírody (obecní úřad) vydá povolení ke kácení ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Orgán ochrany přírody není vázán soukromoprávním požadavkem na odstranění stromů – tuto skutečnost se nabízí však posoudit v rámci úvahy o “závažnosti” důvodů, nicméně dojde-li ke shledání, že odstranění stromů by bylo v rozporu se zákonnými požadavky na ochranu dřevin, povolení se nevydává a dřeviny nebudou moci být pokáceny. V případě, že by hrozil pád stromu bezprostředně, je stěžovatelka oprávněna zakročit na svou obranu svépomocí dle ustanovení § 14 občanského zákoníku. V takovém případě pochopitelně není dle ustanovení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny zapotřebí povolení orgánu ochrany přírody a postačí, když ten, kdo provedl kácení, to oznámí orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení. K tomuto postupu je ovšem nutné naplnění přísných podmínek spočívajících ve zřejmém a bezprostředním ohrožení života, zdraví nebo škody značného rozsahu. V tomto případě naplnění těchto přísných zá-

konných podmínek patrně neshledáváme. Pokud by stěžovatelce vznikla škoda pádem stromu vyrůstajícího z pozemku souseda, pak ten odpovídá za tzv. generální preventivní povinnost dle ustanovení § 2900 občanského zákoníku, která spočívá v povinnosti každého počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného, a to za podmínek, že to vyžadují okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života. Platí tedy, že hrozí-li reálně pád předmětného stromu, je k jeho pokácení povinen vlastník tohoto stromu. Neučiní-li tak a v důsledku pádu stromu vznikne škoda, bude za ní vlastník padlého stromu odpovídat.

- § 14 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- § 1017 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- § 1067 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- § 2903 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- § 7 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- § 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Převzato z Poradny pro obce.
Svaz měst a obcí.

Malé švadlenky

CENTRUM VOLNÉHO ČASU

Od pololetí letošního školního roku velice slibně začal v Centru volného času kroužek Malé švadlenky.

Devět děvčat z obou hrádeckých škol vzalo do ruky možná poprvé jehlu s nití a začalo zábavně šít. V první lekci jsme vytvořily malé myšky naplněné levandulí. Děvčata se s tím poprala velmi dobře. Pak již přišel na řadu šicí stroj. Holky dostaly za úkol ušít čepici. Byl únor, a tak moderní pokrývka hlavy přišla vhod. Změřit si správně hlavu, obkreslit střih na látku, nastehovat, to už chce trochu cviku. Po dvou hodinách byly čepice hotové a všem moc slušely... Bohužel náš krásně rozjetý kroužek i zábavu při setkáních překazily corona prázdniny. Holky se doma určitě nenudily, a když se znovu Centrum znovu otevřelo, začalo se šít naplno. Obaly na knihy, obaly na mobil, krásné látkové panenky, za které by se nemusela stydět ani profišvadlena.

Na poslední lekci se šily přišerky z ponožek, andílci a malé myšky pro radost. V rámci kroužku si holky vyzkoušely stehování, okrasný steh, přišítí knoflíků. Návrh dle vlastní fantazie. Všechny výrobky se opravdu moc vyvedly a dělají svým majitelkám radost.

Všem děkuji za účast a příště se budu těšit na další tvoření.

Monika Ciešlarová

DĚKUJEME VÁM, milé lektorky

Ráda bych touto cestou poděkovala dvěma ženám, jež s velkým entuziasmem vedly v CVČ po celý školní rok zájmové kroužky pro děti. Nezištně, bez nároku na odměnu, ve svém volném čase. Prostě jen tak - pro děti a pro Hrádek. Tyto skutky vnímám v dnešní době jako vcelku nevídanou věc. Proto Vám, Lucie Szotkowská a Moniko Ciešlarová, ještě jednou velmi děkuji za vaše nasazení a obětavou práci pro obec.

VG

Vítej na světě, Eliášku

Naše milá kolegyně, paní Martina Škanderová, se dne 26. 7. stala dvojnásobnou maminkou. S manželem Dankem a dvouletým synem Áronkem přivítali doma malého Eliáška. Mladé rodině k miminku gratulujeme a přejeme spoustu zdraví, rodinné pohody a plný dům smíchu.

VG

Alej života

proběhla letos netradičně

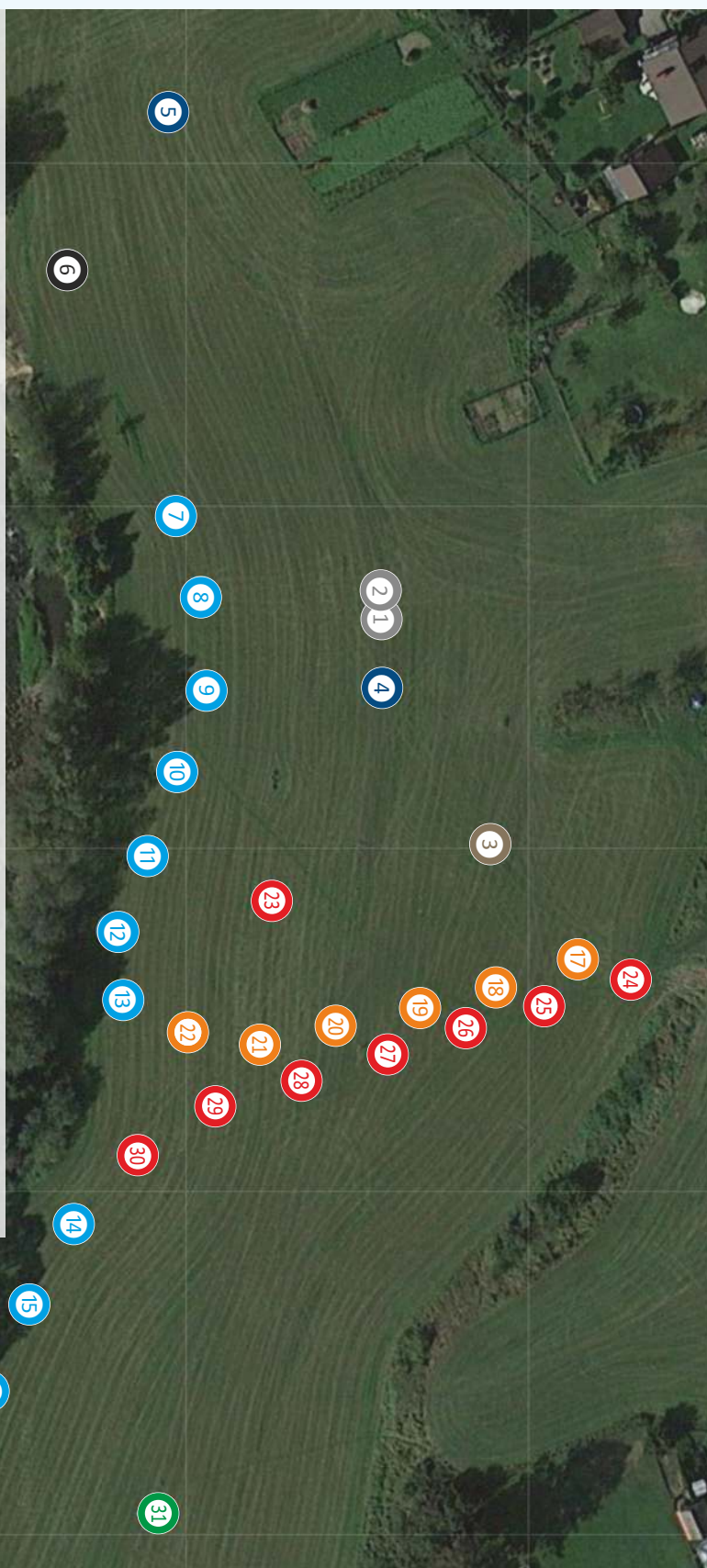
SÁZENÍ STROMŮ

- 1 Hrončková Nikola
- 2 Hrončková Natálie
- 3 Gabriellová Josefína
- 4 Kajfouz Iga
- 5 Michael Sekerka
- 6 Tausek Adam
- 7 Szkanderová Marie Sofie
- 8 Pszczołka Patrik

- 9 Rytko Felicia
- 10 Mruzková Lada
- 11 Čmiel Michal
- 12 Starzyk Magdalena
- 13 Laceková Daniela
- 14 Macurová Mia
- 15 Hudáková Karolína
- 16 Pyšková Tereza

- 17 Uherková Amálie
- 18 Šlosárek Mario
- 19 Cieslarová Natálie
- 20 Pyszková Vojtěch
- 21 Borská Ellen
- 22 Seidlerová Valérie
- 23 Broda Albert
- 24 Raszková Zuzana

- 25 Bartoszová Linda
- 26 Drška Matěj
- 27 Michalková Vendula
- 28 Szeffková Tereza
- 29 Szeffková Amálie
- 30 Vávra Jiří
- 31 Waszutová Estel

Výsadba stromů nejmladším občanům se tento rok odehrála jinak, než jsme původně zamýšleli. Z objektivních důvodů se nepodařilo uskutečnit vysazování společně tak, jak tomu bylo v předchozích letech zvykem.

Společensky oblíbená předjarní akce, známá jako Alej života, se měla konat již popáté v řadě. Velmi jsme se na tento okamžik těšili. Bohužel, byli jsme nuceni improvizovat a výsadbu provést bez účasti rodin. Zahradnictví Kvítka stromky zasadilo samo. Stalo se tak v místní části Lyngi. Dokončení a personifikace stromů proběhla víceméně symbolicky. 31 vysazených dřevin bylo přiděleno oslavencům, kteří se narodili v období od loňské výsadby. Jedná se o 8 chlapců a 23 děvčat. Rodiny dětí dostaly k dispozici mapku lokality, tabulku se jménem dítěte a originálně opracovaný rýček se jménem dítěte a názvem akce, vyrobený speciálně pro tuto příležitost. Návštěvu Aleje a připevnění cedulek pak uskutečnily individuálně a v souladu s pravidly, které nouzový stav vyžadoval.

Jsme velmi rádi za fotodokumentaci, kterou nám rodiče miminek zaslali. Nuže, představujeme vám aktéry letošní netradiční Aleje života.

VG

	Prunus avium Třešeň ptačí
	Malus domestica Jabloň domácí
	Pyrus communis Hrušeň obecná
	Betula pendula Bříza bělokorá
	Acer pseudoplatanus Javor klen
	Acer campestre Javor babyka
	Fraxinus excelsior jasan ztepilý
	Quercus robur Dub letní

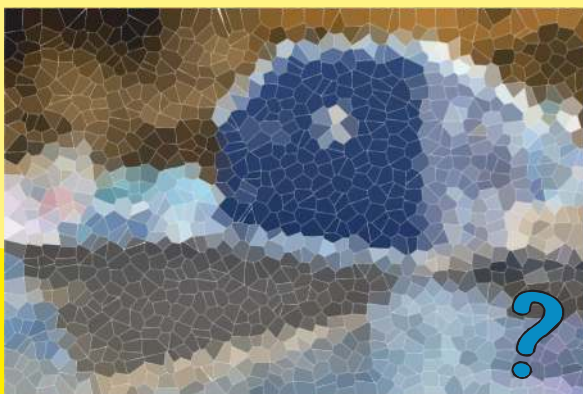
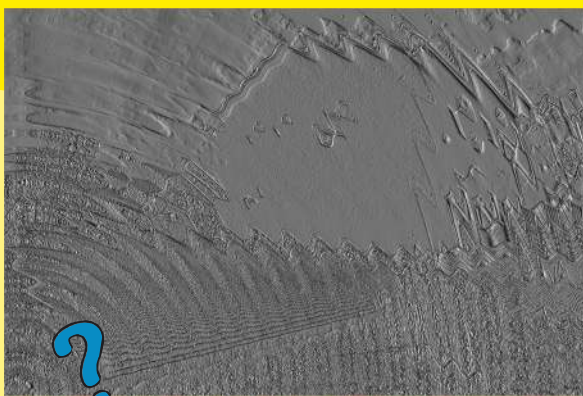

Co je na obrázcích?

Poznáte, co je na fotografiích ukryto tentokrát? Pošlete nám sms se správnou odpovědí na tel. č. 724 309 930.

Na náhodně vybraného vítěze čeká lahvinka vína.

Nápověda: Slouží všem bez rozdílu pohlaví i věku. Na rozdíl od většiny, skupina nejmladších zde musí chodit povinně.

Silnice středem obce malinko bezpečnější

Zebra u květiny dokončena. Hlavně v noci je, díky osvětlenému přechodu pro chodce, přecházení o poznání bezpečnější. Občané by chtěli větší dohled policie, aby se dopravní riziko ještě snížilo. Problém bezohledných motorkářů ani policista nevyřeší, mají to hezky ošéfované. Poprvé přejedou pomalu a když je vzduch čistý, dají tomu „ceres“. Možná někdo zavede do provozu certifikované kamery, které kromě rozpoznání SPZ dokáží vyhodnotit okamžitou rychlost. Úsekové měření rychlosti nebo inteligentní semaforey jsou mimo finanční možnosti obce. Příjmy z pokut by navíc putovaly do Jablunkova. Místo je přehledné, k nehodám naštěstí nedochází, ale, „jak říká klasik“, je to jen otázkou času.

RB

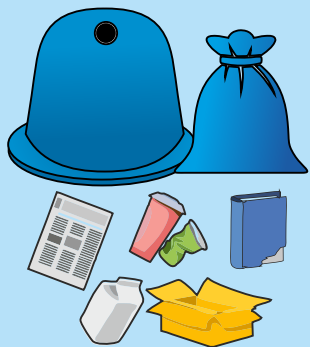

Svatba v novém muzeu

Historicky první svatební obřad v kamenné budově nového muzea. Sympatický hrádecký pár udělal významné životní rozhodnutí. Gratulujeme novomanželům Kužmovým.

RB

DO PAPÍRU PATŘÍ:

papírové sáčky, vstupenky, čisté tapety (nepoužité), knihy, kalendáře, sešity, výkresy ze škol, ubrousky, noviny, časopisy, letáky, krabice, papírové obaly, kancelářský papír, obálky, nápojový karton (tetrapakové obaly po džusech, mléce apod.)

DO PAPÍRU NEPATŘÍ:

znečištěný nebo mastný papír, povoskovaný nebo s příměsí jiných materiálů, pořadače, plastové složky

DO PLASTU PATŘÍ:

obalové materiály od potravin a nápojů: PET, kelímky včetně Al víček, konzervy, sprejové nádoby, krabičky, sáčky, folie, pytlíky, obaly od drogistického zboží a kosmetiky: šampony, mýdla, prášky atd., jiné obaly: sáčky, tašky a jiné předměty denní spotřeby, květináče atd.

DO PLASTU NEPATŘÍ:

PVC (potrubí, linoleum), pneumatiky, gumové výrobky, molitan, video a audio kazety a jiné materiály s příměsí kovů či hrubých nečistot

DO SKLA PATŘÍ:

skleněné střepy, nevratné láhve, zavařovací sklenice, dózy, sklenky, skleněné džbány a hrníčky

DO SKLA NEPATŘÍ:

zářivky, výbojky, barevné okrasné sklo, sklo s tmelem, zátky v minimu, porcelán, keramika, zrcadla, bezpečnostní sklo s drátěnou výplní, autosklo, TV obrazovky, apod.

MOBILNÍ SVOZ NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ**PATŘÍ ZDE:**

léky, lékařský materiál, ředidla, štětce, oleje, tuky, zaolejované hadry z dílen a garáží, zářivky, baterie, akumulátory, lepidla, insekticidy, herbicidy, hnojiva, jedy, kyseliny, kovové a plastové obaly znečištěné zbytky barev, lepidel, tmelů, ředidel a olejů, kosmetika (mýdla, šampóny, zubní pasty apod.)

NEPATŘÍ ZDE:

eternit, stavební odpad

MOBILNÍ SVOZ OBJEMNÉHO ODPADU**PATŘÍ ZDE:**

koberce, linoleum, nábytek, dřevo, matrace, kuchyňské desky, dřezy, umyvadla, vany, záchodové mísy, židle, pračky, sporáky, lednice, televizory, monitory, kočárky, polystyrenové obaly, větve ze zahrad, izolační materiály jako asfaltové lepenky, pneumatiky, kabeláž, kovový odpad apod.

NEPATŘÍ ZDE:

stavební odpady, cihly, beton, zemina

SPECIÁLNÍ POPELNIČKA S DÍROU U OÚ**PATŘÍ ZDE:**

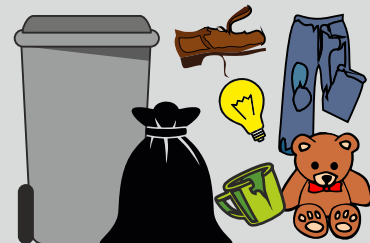
použitý olej a tuky v uzavíratelných nádobách

NEPATŘÍ ZDE:

oleje a tuky volně vlité

PATŘÍ ZDE:

veškerý odpad vč. stavebního

OSTATNÍ ODPAD**DO ODPADU PATŘÍ:**

boty, hadry, žárovky, keramika, porcelán, plyšové hračky, gumové výrobky, molitan, použité hygienické potřeby, popel a ostatní směsný odpad

DO ODPADU NEPATŘÍ:

zářivky, zaolejované hadry, nápojový karton, papír, sklo, plasty, objemné odpadky, stavební materiál, uhynulá zvířata

DOMÁCÍ KOMPOSTÉR**PATŘÍ ZDE:**

listí, tráva, zahradní odpad, zbytky z kuchyně (ovoce, zelenina, slupky, čajové sáčky apod.)

NEPATŘÍ ZDE:

uhynulá zvířata, maso, potřeštěný papír, kameny apod.

ČERVENÝ KONTEJNER U OÚ**PATŘÍ ZDE:**

baterie, kalkulačky, rádia, drobné PC vybavení, telefony, elektronické hračky

NEPATŘÍ ZDE:

televizory, monitory, zářivky, úsporné žárovky a velké spotřebiče

VELKÝ KONTEJNÉR NA HŘIŠTI TJ SOKOL**PATŘÍ ZDE: větve****NEPATŘÍ ZDE: tráva, listí****MALÝ KONTEJNÉR NA HŘIŠTI TJ SOKOL a u ZAMČÍSEK****PATŘÍ ZDE: tráva, listí****NEPATŘÍ ZDE: větve**

Významné archeologické naleziště ZATRAKTIVNĚNO!

NOVÁ STAVBA

Díky spolupráci s Místní akční skupinou (MAS) Jablunkovsko byly zvelebeny Zamčiska. Jejich novou dominantou je vyvýšený přístřešek, symbol tvrze ze 14. století.

Lokalita nyní nabízí návštěvníkům možnost odpočinku, pozorování krajiny a meandrů řeky Olzy. V okolí je instalována informační tabule a lavičky. Místo je zpřístupněné široké veřejnosti (turistům a dalším návštěvníkům obce, členům spolků - např. myslivcům, žákům

škol a obyvatelům obce obecně) volně během celého roku k procházkám i pozorování přírody. Realizace naučné stezky je dalším krokem k prohlubování vztahu místních obyvatel, ale i návštěvníků obce k jedinečné hrádecké přírodě a k dávné historii.

Celkové náklady projektu činily 543 966 Kč a byly financovány ze 100% dotace z MAS Jablunkovsko.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Jeden z čápů se narodil před čtyřmi lety 66 km od Hrádku

Letošní hnízdění hrádeckých čápů nedopadlo dobře. Narodila se dvě mláďata, všechno vypadalo nadějně, ale pravděpodobně příliš deštivý červen ukončil život mladým čápatům. Zajímavým poznatkem bylo, že jeden z rodičů (menší z nich, asi samice) má na noze kroužek. Panu Rudolfu Szkanderovi se podařilo číslo kroužku odečíst dalekohledem. Kontaktoval Národní Muzeum v Praze a díky tomu mohu oficiálně oznámit, že čáp byl jako mládě kroužkován na hnízdě 23. 6. 2016 v obci Mikołów, 10 km od Katovic. Protože loňští čápi kroužkování nebyli, jedná se letos o jinou rodinu nebo o jinou čápici.

RB

„Hrádecký čáp navázal přeshraniční spolupráci. Našel si polskou nevěstu.“

Vlky tu nikdo nečekal

V Hrádku koncem května vlci zadávali dva berany. Po dalších pěti majitel pátral, ale nenašel. Pár dní nato vlčí útok nepřežila březí kráva. Stalo se na pastvinách v okolí Aleje dobra směrem na Filipku, kde se v této době pásly dvě stáda ovcí. Výsledkem jejich lovu byli dva usmrčené a 5 ztracených kusů chovných beranů. Odbor životního prostředí v Jablunkově potvrdil, že způsobena škoda je vlčí práce. Na území Hrádku je to poprvé, kdy vlk dal takto o sobě vědět. Vlci byli viděni místními usedlíky v lesích pod Dziolem několikrát, jednou dokonce za bílého dne. Starostové okolních obcí, ve kterých vlci letos zdecimovali chovatelům ovcí jejich stáda, začali vyvíjet iniciativu, aby stát nějakým způsobem situaci řešil a rozptýlil tak obavy obyvatel, žijících na teritoriu vlka. Proběhlo jednání s politiky KDU-ČSL, následně s představiteli Agentury ochrany přírody. Představitelé samospráv se dozvěděli, že vlk má absolutní přednost. Chovatelé si budou muset ohrady lépe zabezpečit, lidé se útoku vlka obávat nemusejí. Myslivců se žádný kompetentní orgán na názor neptá. Vlků přibývá nejenom v Beskydech. Co to způsobí v budoucnu je těžké předvídat.

RB

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

se letos uskuteční
v náhradním termínu,

v úterý 22. září 2020.

Rodiče budou obesláni
pozvánkou.

Koho jsme si zvolili, ten za nás rozhoduje,

VOLBY

Mgr. Rudolf Mlčoch

kontakt:
rmlcoch@seznam.cz
+420 723 564 330

funkce	
volební období	funkce
2018 – 2022	předseda kontrolního výboru
2014 – 2018	předseda sociální komise, člen kontrolního výboru
2010 – 2014	člen výboru pro výběrová řízení

angažovanost v komunální politice	
volební období	získaný mandát
2018 – 2022	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov
2014 – 2018	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov
2010 – 2014	zastupitel za SNK Hrádek 2010
2006 – 2010	kandidát za SNK Hrádek 2006

Rudolf Mlčoch se do Hrádku přišel v roce 1992. Rodák ze Vsetína se oženil s hrádeckou dívkou Gražynou, se kterou má dvě dcery, Alici a Terezu.

Bydlí v místní části Záplotí. Poté, když se přistěhoval, byl velice překvapen míst-

ním dialektem. Brzy se však zorientoval. Velmi ho zaujalo jak místní nářečí, tak i zvyky a tradice, které se v obci stále dodržují.

V roce 1992 nastoupil jako učitel fyziky a

informatiky na ZŠ do Vendryně, o dva roky později přestoupil na ZŠ Jablunkov a od roku 1996 učí na třineckém gymnáziu.

Mezi jeho koníčky patří sport. Jsou to hlavně plavání, cyklistika a turistika.

Je příznivcem třineckých hokejistů, protože spousta z nich studovala, nebo dosud studuje na gymnáziu v Třinci.

Je častým účastníkem nejrůznějších hrádeckých sportovních aktivit. Některé z nich spoluorganizuje, např. Běh Hrádkem, Den Děti, Spartakiáda spolků.

Důvěrník místní části **Záplotí**, domů č.p. 62, 65, 80, 83, 126, 142, 156, 160, 187, 192, 215, 255, 258, 266, 269, 270, 322, 355, 356, 357, 367, 370, 371, 372, 376, 380, 381, 389, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 414, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 425, 451, 457, 461, 474, 477, 490, 531, 533, 534

...aneb hrádečtí zastupitelé v kostce

VOLBY

kontakt:
 zabka.janka@seznam.cz
 +420 731 790 247

Roman Žabka má 50 let. Je zastupitelem od roku 2014. Narodil se v Českém Těšíně, kde také chodil do PMŠ a PZŠ. Vystudoval SPŠ v Karvině a v roce 1988 nastoupil do Třineckých železáren, kde pracuje dodnes jako operátor hydraulických nůžek a kontrolor kvality válcování ve Válcovně předvalků a hrubých profilů.

Do Hrádku se přišel v roce 1992, bydlí v místní části Chodury – Samce. S manželkou Janinou, zdravotní sestrou v Nemocnici Třinec, vychovávají tři syny – Andrzeje, Damiana a Sebastiana. Má mladší sestru Gabrielu, která má také dva syny.

Je nadšeným příznivcem sportu, hlavně hokeje a fotbalu. Fotbal kdysi aktivně hrával a teď spolu s dvěma kolegy, již dlouhé roky předává své zkušenosti malým adeptům tohoto sportu v přípravce hrádeckého Sokolu. Mezi jeho další koníčky patří: turistika, houbaření, luštění křížovek.

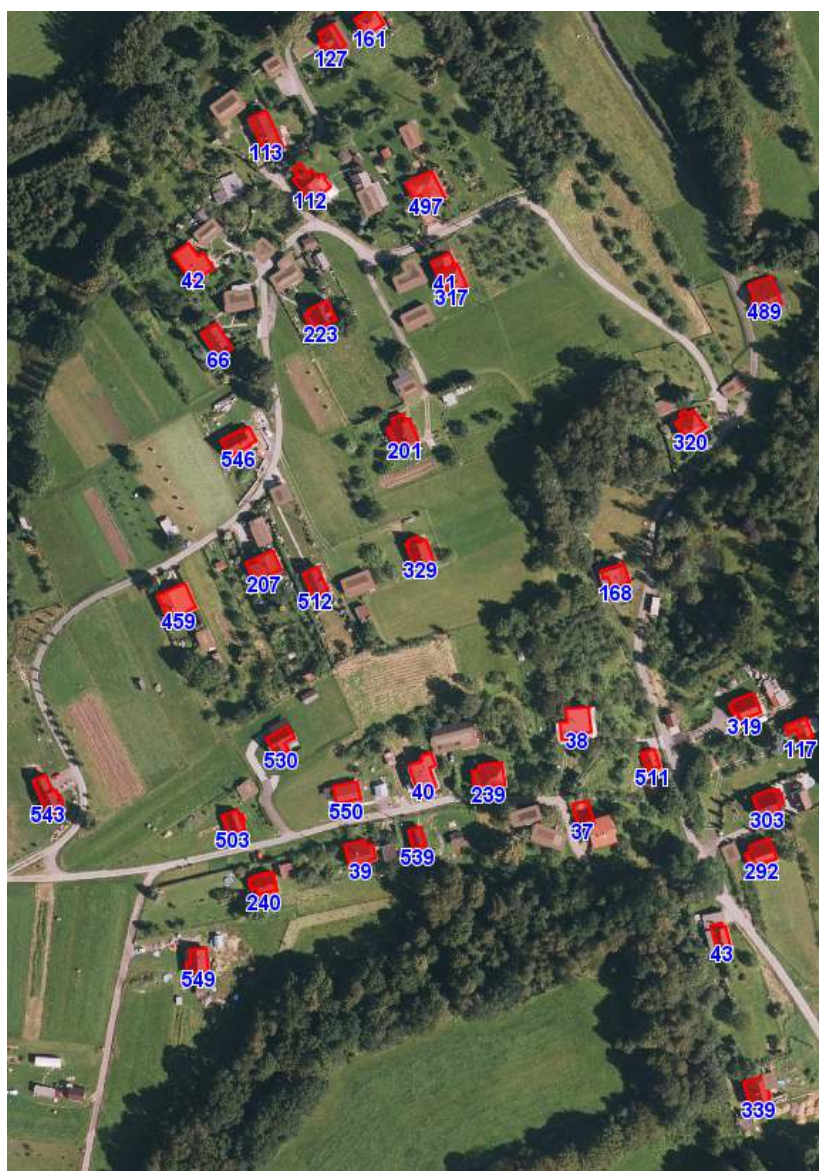
Je častým účastníkem nejrůznějších hrádeckých společenských a sportovních aktivit. Některé z nich spoluorganizuje, např.: Spartakiáda spolků, Běh Hrádkem, Den pro muže.

Důvěrník místní části **Chodury - Samce**, domů č.p. 37, 38, 40, 41, 42, 43, 66, 112, 113, 117, 127, 161, 168, 197, 201, 207, 223, 239, 240, 292, 303, 317, 319, 320, 329, 339, 459, 489, 503, 511, 512, 530, 539, 543, 546, 549, 550

Roman Žabka

aktivity v zastupitelstvu	
volební období	funkce
2018 – 2022	Předseda výboru pro národnostní menšiny
2014 – 2018	člen komise pro výběrová řízení

angažovanost v komunální politice	
volební období	získaný mandát
2018 – 2022	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov
2014 – 2018	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov
2010 – 2014	kandidát za SNK Hrádek - náš domov
2006 – 2010	kandidát za SNK Hrádek - náš domov

INTERNET A SOCIÁLNÍ SÍTĚ noční můra dnešních rodičů

POZVÁNÍ NA SEMINÁŘ

Zdravím vás, spoluobčané v Hrádku. Možná se vám zdá název článku divný, ale má to své opodstatnění. Žijeme ve zvláštní a nepříjemné době hrozby koronaviru. V době, kdy píšu tento článek, se situace začíná rozvolňovat a všichni vyhlížíme dobu, kdy se to začne vracet k normálu.

Žel, je tady ale další a neméně nebezpečná hrozba, která číhá na naše děti. Tato hrozba není virus, ale přichází z internetu. Určitě jste zaznamenali, že v březnu letošního roku proběhla v našich kinech premiéra celovečerního dokumentu Barbory Chalupové a Víta Klusáka, který otevírá téma zneužívání dětí na internetu. Iniciátorem filmu bylo O2. O2 Chytrá škola je hlavním partnerem preventivní kampaně. Dokument byl vytvořen ve spolupráci s projektem E-Bezpečí univerzity Palackého v Olomouci. Určitě mnozí z vás tento dokument shlédli, a proto mi dáte za pravdu, že to, co predátoři dělají s našimi dětmi na internetu, je hrozné a podlé. Žel, dokument ukazuje pouze malou část tohoto nebezpečí, v praxi je to mnohem horší. Podle mého názoru by všichni rodiče a dospělí ve středním věku měli tento dokument zhlédnout povinně. Internet a sociální sítě jsou skvělými nástroji a mohou být výborným pomocníkem. Mohou se také stát nebezpečným protivníkem v rukou různých predátorů. Naopak v rukou těch, kteří jsou nezkušení a naivní, mohou být velkou hrozbou. Těmi naivními a nezkušenými jsou naše děti. Na internetu se nepo-

hybují jenom ti hodní lidé, ale je tam mnoho těch, kteří internet využívají ke svému prospěchu a ubližují druhým. Nejvíce ohroženou skupinou jsou děti, teenageři a mladá generace, kteří si mnohdy myslí, že všechno zvládnou sami. Poradna E-Bezpečí je velmi zaměstnána dotazy, a hlavně zoufalými prosbami dětí o radu nebo o pomoc, protože si na internetu naběhly na pěst. Naletěly predátorům, kteří v době omezení kvůli koronaviru mají žně. Děti jsou kvůli postojům rodičů přesvědčeny, že jim rodiče nerozumí, že je nechápou, a když problém praskne, je mnohdy zoufale pozdě. Podle odborníků na hrozby internetu jsou rodiče nejslabším článkem řetězu bezpečnosti dětí. Mnozí z dospělých internet dětem haní, pozastavují se nad tím, jak je ta mládež zkažená, jak sedí jenom na internetu a hraje si s mobilem. Většinou nám nedochází, že to jsme my dospělí, kteří jsme naše děti a naši mladou generaci do této doby přivedli. Dnešní děti a mladí lidé žijí svůj život na sociálních sítích. Je to pro ně normální, a vůbec nechápou, že kdysi internet nebyl a že ho nikdo nepotřeboval. Nestačí říct: za našich mladých let tohle nebylo. Tento výrok je sice pravdivý, ale všichni ti, kteří ho vyslovují, by v dnešní době žili úplně stejně jako naši teenageři – na síti. Nestačí říct dětem a mladým lidem, že něco je špatné, ale je důležité jim to dokázat vysvětlit, proč je to špatné, a nabídnout jim alternativu. Potřebujeme se v oblasti hrozeb internetu vzdělávat, abychom dokázali dětem pouká-

zat na hrozící nebezpečí a naučit je, jak se mo-hou bránit. V tomto článku bych chtěl v krátkosti představit, co našim dětem na internetu hrozí, povzbudit vás k tomu, abyste se této oblasti věnovali, vzdělávali se a dokázali čelit těmto hrozbám. Děti jsou malé pouze jednou a dospívající jsou dospívajícími také pouze jednou.

Kdo jsem

Jmenuji se Slavoj Raszka a v současné době bydlím s manželkou v Hrádku. Narodil jsem se v Hrádku a své rané dětství jsem prožil v malém domečku pod „Vilou“. Jako dítě jsem běhal s kamarády po místních lomech a dodnes vzpomínám na některé příhody, které jsem v té době zažil. Když mi bylo osm, přestěhovali jsme se s rodiči do Vendryně Zaolší. Hrádek mi však přirostl k srdci a při každé příležitosti jsem se do Hrádku vracel. Všechny naše hosty jsem vodil na místo, kde jsem se narodil, museli si prohlédnout chátrající lomy, zajít na populární Filipku a nádherné místo u řeky Olzy pojmenované Belko. Netušil jsem, že jednou v Hrádku budu opět bydlet. V původním zaměstnání jsem pracoval jako technik výpočetního střediska Třineckých železáren na vysokých pecích. Práce s výpočetní technikou mě velmi bavila, ale v té době jsem jako křesťan toužil sloužit Bohu, chtěl jsem jít na misi a sloužit potřebným lidem. Z toho důvodu jsem odešel z lukrativního zaměstnání a stal jsem se kazatelem Božího slova. V současné době jsem pastorem a administrátorem Církve bratrské v Třinci.

Dlouhodobě pracuji s mladou generací. Jsem lektorem organizace ACET, která se věnuje prevenci patologických jevů dětí a mládeže. Dělán semináře, přednášky a workshopy pro žáky základních škol, studenty středních škol, pro pedagogy, rodiče i širší veřejnost. Hlavní oblasti prevence jsou: Problematika viru HIV a nemoci AIDS; Přátelství, láska a sex; Nebezpečí pornografie; Šikana jako nemoc kolektivu; Jak se bránit zneužití; Nebezpečí sekt v ČR; Prevence kouření; Závislosti a další. V neposlední řadě to jsou semináře: Jak se chovat na internetu, abychom si nenaběhli na pěst; Jak se chránit a bránit. Tyto semináře můžete najít na: <https://www.cbhbest.cz/prevence3/> – pro školy a organizace pracující s dětmi a mládeží, a pro veřejnost: <https://www.cbhbest.cz/prevence3/>

hbest.cz/nabidka-verejnost1/
Jsem také lektorem projektu E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci, kde se intenzivně věnujeme problematice hrozeb IT technologií a internetu. Na webových stránkách projektu E-Bezpečí můžete nalézt mnoho kvalitních materiálů ohledně bezpečnosti dětí na internetu, materiály pro rodiče a pro pedagogy. E-Bezpečí je snad nejvyšší kvalitní projekt v naší zemi, který získal mnohá ocenění u nás i v zahraničí. Najdete jej na: <https://www.e-bezpeci.cz/>

Tři hlavní hrozby pro děti na internetu

Projekt E-bezpečí v čele s panem docentem Kamilem Kopeckým se podílel na tvorbě dokumentu „V síti“ pro dospělé, a mládeži je přístupný od patnácti let. Dětská upravená verze pro školy je přístupná od dvanácti let. Dokument „V síti“ je šokující, realita na internetu je však mnohonásobně horší. Z dokumentu můžete nabyt dojmu, že se to týká pouze dívek, ale ve skutečnosti se to stejnou mírou týká i chlapců. V dokumentu chlapci nevystupují jednoduše proto, že nebylo možné najít mladé muže, kteří by vypadali na dvanáct až třináct let.

1. KYBERŠIKANÁ

Je to obdoba klasické šikany, ale mnohonásobně horší. Útočníci se rekrutují především z řad spolužáků nebo kamarádů ze sídliště. Žel, na kyberšikaně se často podílejí i dospělí. Kvůli kyberšikaně si v současnosti mnoho dětí a dospívajících vzalo život, protože neunesli ponižování, kterého se jim dostalo.

Kyberšikaná je ubližování, zesměšňování, ponižování, omezování svobody a podobně. U klasické šikany se na šikaně spolužáků podílí několik dětí v čele s agresorem, nebo celá třída. Pro dítě je to velmi stresující, ale když přijde domů, tak si od šikany odpočine. Šikanu mohou objevit rodiče nebo učitelé a mohou ji zastavit. Šikanován je vždy někdo menší, slabší a mladší, šikanuje vždy starší a silnější. V případě kyberšikany se oběti může stát kdokoli, a na ubližování se často podílejí stovky, tisíce, a v některých případech statisíce těch, kteří se ke kyberšikaně přidají. Když je dítě šikanováno na internetu, tak to nikdo nepozná. Většinou se na to přijde, až už je pozdě. Podstata kyberšikany spočívá v tom, že druzí lidé na internetu se ve velkém baví na účet neštěstí někoho jiného. Oběti se většinou neumí, nebo nedokážou bránit. Pokud se to týká menších dětí, tak často ani samy nevědí, že je to kyberšikaná, že jim to nikdo nemá právo dělat, stydí se za to a nikomu o tom neřeknou. Čím více se oběť na internetu brání a na kyberšikanu re-

aguje, tím větší radost z toho mají útočníci a začnou přitvrzovat.

2. KYBERGROOMING

Jde o zneužívání dětí na internetu. Groomer je lovec a internet je jeho lovištěm. Děti, dospívající a mladá generace jsou lovenou zvěří. V minulosti to byli například pedofilové, kteří se motali v blízkosti školy a nabízelí dětem bonbony se záměrem je zneužít. V dnešní době to jsou lidé na sociálních sítích, kde se pohybují děti. Jsou to Facebook, Instagram, Snapchat nebo TikTok. Tito lidé, především muži, mají falešné profily, kde se tváří jako děti, snaží se s dětmi seznámit a skamarádit. Vytahují z nich citlivé a intimní informace, které později použijí k vydírání dítěte. Mohou to být intimní fotografie, citlivé osobní informace, informace o rodině, sourozencích a podobně. Děti jsou postupně manipulovány, separovány od rodiny, a nakonec groomerem pozvány na schůzku. Na takové schůzce většinou dochází k sexuálnímu zneužití nebo znásilnění. Může to být také nucení k trestným činům a další negativním činnostem. Největším problémem a zároveň chybou dětí je, že si na své profily přidávají cizí kamarády, které neznají. V dokumentu „V síti“ jste mohli vidět sexuální predátory, kteří v realu napadali dvanáctileté dívky, manipulovali je, nutili je k odhalování a k osobní schůzce. Tyto dívky byly v podstatě dospělé herečky, které vypadaly na dvanáct let, a na internetu komunikovaly jako děti ve dvanácti letech. Tyto herečky měly ze sebou celý tým, poradce a psychology, přesto nebyly schopny predátory zvládnout a bylo to pro ně velmi těžké. Pomysleme na to, jak toto mohou zvládnout naše děti, které jsou na to samy.

3. SEXTING

Sexting je odborný výraz pro odhalování se na internetu a rozesílání intimních informací, videí a fotografií. Sexting v podstatě vytvářejí děvčata, a chlapci jsou většinou distributory těchto materiálů. Pod tlakem různých médií, jako je internet a sociální sítě, televize a podobně, se děti a mladí lidé odhalují, zveřejňují své intimní fotografie a videa na sociálních sítích, a přitom nedomyslí důsledky svého jednání. Výsledkem sextingu je vydírání, zneužívání a kyberšikaná. Kvůli intimním fotografiím na internetu si mnoho mladých lidí vzalo život. Problematika sextingu spočívá v tom, že pokud něco na internet dáme, tak už to nikdy nejde vzít zpět, zůstává to tam napořád; a taková fotografie si začne žít svým vlastním životem. Materiály z internetu nejenže nezmizí, ale velmi rychle se sdílením množí. Nikdo z dětí a teenagerů není schopen domyslet, co to udělá

s jejich psychikou, když se jim toto stane. Takové materiály mohou kolovat po internetu mnoho let a objeví se v budoucnu, kdy už to nikdo nečeká. Mnozí z predátorů z dokumentu byli předáni policii, čeká je soud a následné vězení.

Hrozeb na internetu je daleko více, ale není možné je tady všechny vypsat. Kdysi jsem viděl humorný dokument o predátorech na internetu, na jehož konci zazněla věta: „V běžném životě byste své děti chránili, proč je nechráníte na internetu?“

V případě jakéhokoli problému na internetu – ubližování, zneužívání a podobně, se můžete obrátit na poradnu E-bezpečí na <https://poradna.e-bezpeci.cz/> Je bezpečná, diskrétní a anonymní.

Pozvání

Můžeme s tím něco udělat? Jak můžeme naše děti chránit a bránit? Jak je naučit, jak se mají na internetu bezpečně pohybovat? Není možné v tomto článku vše popsat a vysvětlit. I kdybych se o to pokusil, nakonec vyvstanou další a další nezodpovězené otázky.

Tímto vás zveme na odborný seminář s názvem Děti a hrozby IT technologií. Je určen pro všechny rodiče, i ty budoucí, a pro seniory, kteří mají vnoučata. Pokud máte děti ve věku kolem tří let, je nejvyšší čas, abyste se o tuto problematiku začali zajímat. Pokud máte doma teenagery, určitě s tím bojujete. Pokud vám na vašich dětech a vnucích záleží, přijďte si poslechnout něco, o čem jste možná ještě nikdy neslyšeli.

Seminář se uskuteční ve čtvrtek 8. 10. 2020 v Centru volného času v Hrádku, a ve čtvrtek 15. 10. 2020 v Komunitním centru Církve bratrské v Hrádku vždy v 17.00 hodin. Seminář potrvá zhruba dvě hodiny a bude možnost diskuse, otázek a odpovědí.

Těším se na setkání s vámi.

Slavoj Raszka
Kazatel církve bratrské
Lektor projektu E-Bezpečí UP v Olomouci
Lektor organizace ACET v ČR

Slavoj Raszka

Slavoj Raszka je kazatelem Církve bratrské. Více než dvacet pět let se věnuje mladé generaci. Přednáší jako lektor organizace ACET ČR a lektor projektu E-Bezpečí UP v Olomouci na základních a středních školách v rámci prevence.

8. 10. 2020 v 17.00 hodin
v CVČ Hrádek

15. 10. 2020 v 17.00 hodin
v Komunitním centru
CB Hrádek

Děti a hrozby IT

„Nejslabším článkem bezpečnosti dětí na internetu jsou bezesporu jejich rodiče.“

Co jsou sociální sítě
a jejich přehled

Nebezpečí plynoucí ze
sociálních sítí

Nebezpečné činnosti dětí
na internetu

Hlavní hrozby internetu pro
naše děti

Desatero pro rodiče ohledně
ochrany dětí na internetu

Netholismus – závislost
na internetu

Jak se bránit a chránit
a doporučená literatura

Nejmohutnější strom světa, sekvojovec obrovský NERUŠENĚ ROSTE I V HRÁDKU

PŘÍRODA HRÁDKU

Při koupi nemovitosti vedle obecního úřadu jsme při prohlídce zahrad objevili netypický jehličnatý strom. Po určení jsme se nestačili divit, s kým máme tu čest. Bývalý majitel si pro potěšení pěstoval tohoto macka. Jehličnaře zdravý a má se čile k světu.

V evropských parcích se vyskytuje od poloviny 19. století. Dožívá se věku kolem 3000 let. Ze semene o velikosti 4 mm a váhy 4 mg vyroste obr výšky až 100 m. Říká se mu mamutí strom. Pochází z Kalifornie, konkrétně ze západních svahů pohoří Sierra Nevada, kde roste ve výškách od 1400 m n.m. do 2400 m n.m.

Ve své domovině je chráněn v národních parcích Yosemite, Kings Canyon a Sequoia. Největší exemplář byl pojmenován „General Sherman“. Obsahuje přes 1500 m³ dřeva, což odpovídá výtěžnosti půlhektarového smrkového lesa. Hmotnost tohoto macka byla spočítána, přesahuje hodnotu 2000 t.

Vědecké jméno stromu je odvozeno od indiánského bojovníka Sequoyaha, který pro svůj lid z kmene Čerokeů vyvinul abecedu.

„Sekvojovec je nejmohutnější živý organismus na světě. K přepravě dřeva z největšího stromu je potřeba 100 kamionů.“

OBEC HRÁDEK POŘÁDÁ

ZÁJEZD

PRO VŠECHNY SENIORY Z HRÁDKU

VE ČTVRTEK 10. ZÁŘÍ 2020

ODJEZD V 5:00 OD RESTAURACE U BURÉHO, NÁVRAT PO 20. HODINĚ.

VALTICE

Prohlídka reprezentačních prostor státního zámku.

Poté ve volném čase možnost návštěvy zámeckého sklepa, výstavy kostýmů z filmu Marie Terezie, zámecké čokoládovny nebo unikátní vinotéky k degustaci i nákupu, případně procházka zámeckým parkem. Vše v areálu zámku.

STRÁŽNICE - DÍLNA MODROTISKU

Seznámíme se s technologií výroby tradičního modrotisku, možnost nákupu v prodejně.

VINNÉ SKLEPY PETROV - PLŽE

Navštívíme památkovou rezervaci lidové architektury, posedíme ve sklípku a okoštujeme víno.

CENA 200 KČ / OSOBA

**V CENĚ JE ZAHRNUT OBĚD, VŠECHNY VSTUPY, OCHUTNÁVKA VÍNA I DOPRAVA.
ZÁJEMCI SE MOHOU HLÁSIT NA OBECNÍM ÚŘADĚ.**

masáže MIMINEK

HRÁDECKÁ OSOBNOST

Hrádecká rodačka
MUDr. Michaela Cázerová
vystudovala obor všeobecného lékařství
na Masarykově univerzitě v Brně
a nyní se specializuje v oboru dětské psychiatrie
v Psychiatrické léčebně Šternberk.
Její velkou vášní je pomáhat rodičům,
aby prostřednictvím něžných doteků lépe porozuměli svým
miminkům a tím mezi sebou upevnili to nejdůležitější
– vzájemnou důvěru a lásku.

Specializujete se na obor dětské psychiatrie. Proč právě léčba dětské duše?

K dětem mě to vždy táhlo, už od 7. třídy jsem věděla, že chci být dětskou lékařkou. Ale až na medicíně jsem si na psychiatrickém oddělení uvědomila, že dětská psychiatrie je přesně obor pro mě. Ráda jdu do hloubky a to v běžné praxi pediatra není moc časově možné. Dětská duše mě fascinuje tím, jak vše dokáže zrcadlit skrze řeč těla a je hrozně důležité, aby to rodiče věděli. Nejčastějším projevem, že je s psychikou dětí něco v nepořádku, je např. bolest břicha, poruchy pozornosti, noční pomočování, noční můry, oslabená imunita a časté infekce... Není těžké najít příčinu, protože děti jsou takovým chodícím barometrem v rodině a velmi citlivě vnímají vše, co se kolem nich děje.

Ať chceme nebo ne, nezpracovaná traumata z dětství nás pak ovlivňují po celý život a můžou být jednou z příčin budoucích psychických onemocnění. V léčbě, kde pracuji, jsem potkala na praxi na oddělení pro dospělé tak 90 % lidí, kteří měli bolestivé dětství, byli z rozvrácených rodin, zneužívaní a nemilovaní. Nejzranitelnější skupinou jsou podle mě děti do 6 let. Proto tady chci být pro ty děti v první linii a pomoci jim, nejlépe ve spolupráci s rodiči, zpracovat vše hezky za čerstva.

Co vás přivedlo k masáží miminek? A kdo vás do této činnosti zasvětil?

O masáží miminek jsem se dozvěděla poprvé v těhotenství, když jsem brouzdala po internetu a hledala nějakou příjemnou společnou činnost s mým miminkem. Pak se nějakou dobu nic nedělo, dokud dcera neměla velké bolesti břicha. V tom nám masáže moc pomohly. A tak jsem se přihlásila na 5denní kurz mezinárodní asociace kojenec-kých masáží do Prahy, kde nás celotělovou rutinu naučila Kanaďanka (a hlavně skvělá žena s velkým srdcem) Sylvia Hétu.

V čem spočívají výhody masáží miminek?

No, je toho habakuk a mohlo by to vyjít klidně jako speciál Hradeckých novin. :) Zkusím ale vypíchnout to nejdůležitější. Kromě rozhýbání střev, jak píšu výše, je to určitě klidný spánek, potěšení a prohloubení citového pouta s miminkem, tzv. bonding. Na dobrém začátku dítěte a matky záleží všechno. A když je např. zkomplikovaný kvůli traumatickému porodu, ztrátě laktace nebo období koliky, masáž vlévá v těchto chvílích uzdravující moc lásky do těla oběma. Milující dotek a teplo maminky je hned vedle mateřského mléka to nejdůležitější, co miminko potřebuje, aby se dobře vyvíjelo po tělesné i po psychické stránce. Chování a nošení miminka je skvělé, ale je dobré vědět, že ta pravá moc doteku se spouští v mozku až při kontaktu "kůže na kůži".

Nesmím zapomenout ale také pozitivní vliv na psychiku maminky, protože masáž miminek léčí i její poporodní trauma. Moc se o tom nemluví, protože se za to maminky stydí a vyčítají si to. Přitom na se na té lodi veze většina vystrašených prvorodiček, které prožily těžký porod.

Pro mě osobně byl porod 12hodinový horor a taky jsem po něm tak vypadala, roztrhaná na 10 stehů, tvář otekla a oči červené, jak angorák... Viděla jsem malou jen na chvíli a pak mi ji na několik hodin odnesli kvůli špatné-mu dýchání, takže o bondingu nebyla řeč. Tři týdny jsem si pak nemohla kvůli bolesti sednout a k tomu jsem musela celá bezradná poslouchat několikahodinový pláč denně. Stačil jen kousíček k tomu, abych se dočista zbláznila. Většina maminek se po porodu do svého miminka okamžitě bezhlavě zamiluje, ale u mě to tak poprvé nebylo. Nějakou dobu jsem necítila kdcerce takovou lásku, jakou by si zasloužila. Masáže mi ale hodně pomohly rozproudit tu bezednou lásku mezi námi a zapomenout na to špatné.

Mohou se masírovat všechna miminka nebo existují nějaké kontraindikace?

Masírovat se mohou všechna miminka, i nedonošená, pokud nespí nebo nepláčou. Aby masáž byla příjemná pro obě strany, je důležité si ji načasovat, kdy jste spokojená/ý vy i vaše miminko. Také je dobré vyhýbat se otevřeným ranám, nezhojeným jizvám, popáleninám a čerstvým zlomeninám, ale to by snad nikoho z vás nenapadlo. :)

Ve kterých případech naopak mají největší efekt?

Když je miminko v tzv. klidné pozornosti a nic ho aktuálně netrápí a nikam neutíká. U batolících se miminek bývá náročnější toto klidné období během dne najít, ale dá se to. U bolesti břicha má masáž největší efekt, když se břicho masíruje pravidelně každý den, alespoň týden v kuse. Je to jako s chozením do posilovny, když chcete mít svaly. Stejně to platí o cvičení střev, aby se dobře hýbala. Největší mýtus je, že masáž ulevuje od bolení břicha, naopak. Když už miminko břicho bolí, chrání si ho a když ho budete chtít "ňahňat", akorát se víc zatvrdí a naštve. Důležité je proto načasovat si masáž předtím, než bolení začne.

Jak vás práce s nejmenšími obohacuje a co je hlavním motorem pro vaši další práci?

Děti jsou mojí velkou vášní, obzvláště miminka. Po každé lekci masáží se cítím nabitá energií, láskou a něhou a moje největší odměna je vidět rodiče v láskyplném napojení se svým miminkem.

Vydala jste i několik ebooků...

Ano, týkají se především toho, co nejčastěji řeší novopečený rodič, a to úlevy od bolení břicha miminka a jak utišit plačící miminko.

Nejeden rodič potvrdí, že častým problémem nejmenších dětí bývá spánek. Mohou jej masáže pozitivně ovlivnit? Jak?

Určitě ano, masáž prodlužuje a zkvalitňuje spánek. Nejlepší je načasovat ji před spaním, pokud na ni nejsou děti již moc unavené. Dotyk kůže na kůži totiž napomáhá rychleji odbourávat stresové hormony a uvolňuje v mozku hormony štěstí a spokojenosti jako je serotonin a oxytocin. Tím se tělíčko i mysl dítěte krásně zklidní a dopřeje si dobrého spánku.

Jaký je váš nejlepší recept na zklidnění bolavého břicha?

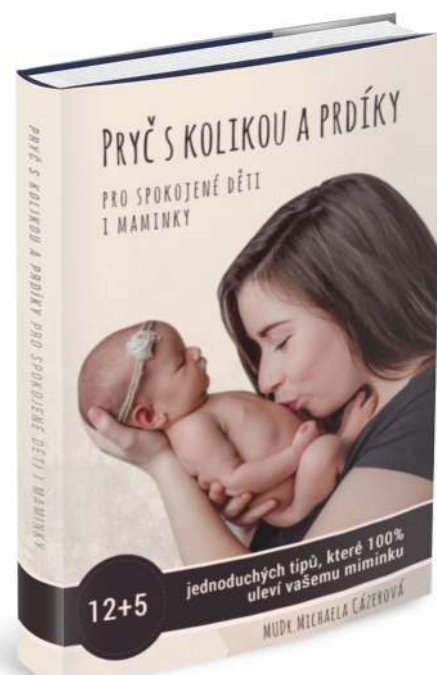
Na každé miminko platí něco jiného a univerzální recept na spokojené břicho bohužel neexistuje. Každý rodič na to musí přijít sám, a pro snadnější cestu k tomu jsem shromáždila kompletní švédský stůl možností, jak na bolení břicha, do (video)eBooku Pryč s kolikou a prdíky pro spokojené děti a maminky. Příčin je více a důležité je prvně odhalit, kde je problém a zapracovat na tom.

Může to být např. polykání vzduchu, špatná střevní mikroflóra, příliš zaťatý svěrač, pomalá střeva, Vigantol, přemíra podnětů, které přestimulují nezralý mozek (tzv. kolika, která vypadá podobně jako bolení břicha), nesnášenlivost bílkoviny kravského mléka, atd.

Na rychlou úlevu od bolení kvůli nafouklému břichu většinou pomůže úlevová pozice, kdy jsou nožičky pokrčené a tím je uvolněná břišní stěna.

Skvělá je např. pozice v "tygříku" nebo nošení v šátku. Dále je výborné to zkombinovat s nahříváním břicha. V této jednoduché kombinaci se miminko často krásně samo vyprdí. :) Jestli ne, mohou mu pomoci kmínové čípky, které si můžete vyrobit doma dle mého eBooku zdarma, nebo šetrně použitý teploměr v zadečku. S tím ale poskromnu. Dále miminko v prvních 3 měsících skvěle zklidníte, když mu napodobíte dělohu houpáním, těsným zavinutím, šumem, dudláním (prso, dudlík), pozicí na břichu nebo na boku.

Více o baby masáží a síle léčivého dotyku objevíte na:
www.michaelacazerova.cz.

HRÁDECKÁ PŘÍJMENÍ

7. díl

PŮVOD A HISTORIE

V článku pokračujeme příjmeními začínající na K. Těšínská příjmení dominují a jsou zabarvena světle oranžově. Příjmení s mapkou jsou ta častější (jsou zvýrazněna podbarvením a tučným písmem). Pro zopakování: druhý sloupec označuje, kolik je nositelů daného příjmení v Hrádku, třetí sloupec je totéž v ČR. U těšínských příjmení je zmíněn nejranější výskyt.

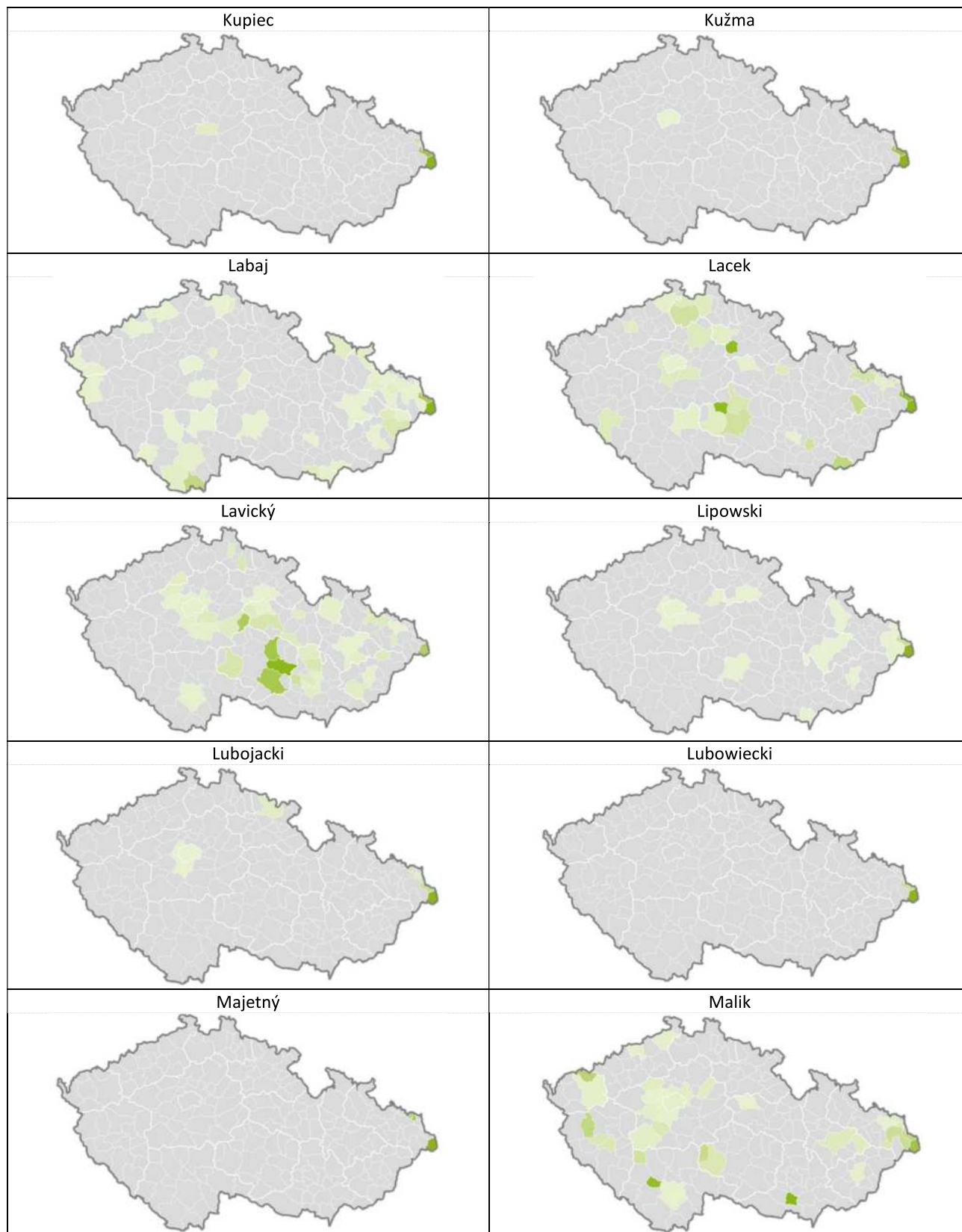
Literatura:

Milerski, W.: Nazwiska Cieszyńskie, Warszawa 1996
 Lipowski, J.: Ewolucja nazwisk w południowej części Śląska Cieszyńskiego w czasach austriackich, Wrocław 2008
 Moldanová, D.: Naše příjmení, Praha 2015
 Zdroj mapek: www.prijmeni.cz

Hrádecká příjmení	četnost		1. zmínka			původ příjmení, význam slova
	Hrádek	ČR	Těšínsko		původní tvar slova	
Kloda	4	166	1639	Těšín	Kloda	od staropolského kloda = kláda. Kmen stromu bez haluzí. Kláda s otvory se používala k poutání vězňů.
Koutecký	2	585				od slova kout tj. roh místnosti. Také z místního názvu Kouty. Nazýván člověk, žijící v koutě vesnice nebo lesa.
Kučerák	1	265				ze slova kučera = kadeř, kštice.
Kúdela	3	136				slovenský ekvivalent Kudela. V lašském nářečí označení pro koudel. Tj. odpadová vlákna při výrobě příze.
Kufa	2	793	1621	Mosty u Jabl.	Kuffa	ze staropolského kufa, tj velká bečka, kádě. Ve sl. dialektu též kufel = skleněná nebo hliněná nádoba na pití. Přeneseně označován otýlý, mohutný člověk.
Kulik	1	74	1577	Hrádek	Kulik	v těšínském nářečí označení pro kolík, palici. Též ozn. účastníka dávné zábavy s koňmi a saněmi.
Kupiec	8	31	1588	Staré Město	Kupietz	kupec, kupující, člověk zabývající se obchodem
Kura	2	165	1694	Návší	Kura	z nářečního označení slepice.
Kušnír	1	245				míst. ekv. kuśnierz = řemeslník, vyrábějící výrobky z kůže
Kušnírák	1	41				odvozenina od slova Kušnír
Kužma	7	171	1777	Bukovec	Kuzma	ze jména Kuzma = Kosmas čili kosmos, svět, řád, věčnost.
Kvapil	1	4428				od slovesa kvapit, tj. pospíchat. Přeneseně neposeda.
Kvíčera	4	53				z moravského kvíčerek, což byl čas k večeru, podvečer
Kysela	1	2274				od slova kyselý. Např. druh zelné polévky tzv. kyselice
Labaj	5	623	1647	Bystřice	Labay	labaj bylo v minulosti nářečně označován velký pes.
Lacek	5	212	1577	Bažanowice	Laczek	Také łacek. Z těšínského nář. „rozporek“ na kalhotách
Lasota	3	380	1704	Těšín	Lassota	z osob. jména řec. původu - Nikolaos = vítězný mezi lidem
Lavický	6	336				z místního jména Lavice nebo Lavičky
Ligas	3	126				z polského ligać, wierzgać, = kopat jako kůň.
Ligocki	3	329	1634	Těšín	Ligocki	z místního názvu Ligota = lhota. Nazván člověk, pocházející z tohoto místa.
Lipka	4	692	1577	Jablunkov	Lipka	vzniklo změkčením slova lípa. Zřejmě urostlý člověk jako jm. strom.
Lipowski	9	268	1577	Bažanowice	Lipowsky	z místního názvu Lipowa nebo Lipowiec.
Lisztwan	4	218	1609	Oldřichovice	Listwan	z dávného lisztwa = listwa. V překladu znamená lať. Také od osobního jména Lisztwan, což je maďarská podoba jména Štěpán.
Lobodaš	3	79				slovenské příjmení. Nepodařilo se zjistit původ
Lubojacki	5	74	1904	Písečná	Lubojacki	od osobního jména Lubomir
Lubowiecki	8	16	1728	Hradiště	Lubowsky	z místního názvu Łubowiec tj. část Hažlachu
Lysek	1	650	1536	Miedzyrzecze	Lysek	původně łysek, = lysý člověk, tj. částečně nebo úplně bez vlasů.

Macál	2	49				z laš. slovesa macat = hmatat, hníst nebo pomalu něco dělat.
Macoszek	1	246	1682	Chotěbuz	Maczossek	z tešínského nářečí macoszki = květiny macešky
Macura	4	1589	1577	Bystřice	Maczura	ze slovního základu Mac. Maciej = Matěj
Maděra	2	1175				z národ. jména Maďar. Maděra byla také vysoká čepice.
Majetný	6	19	1653	Těšín	Maietny	z přídavného jména majetný, tj. bohatý, zámožný
Malik	11	159	1638	Těšín	Malik	v těšínském nářečí tak býval označován člověk nevelkého vzrůstu

Robert Borski

V červnu jsme se s našimi nejstaršími dětmi SLAVNOSTNĚ ROZLOUČILI

ZAKONČENÍ ROKU

Přejeme jim hodně spokojenosti ve škole. Ať jsou všechny jejich dny plné radosti z úspěchů opravdového školáka a uspokojení z objevování všeho nového.

Za MŠ Julie Mitrengová

Každá školka má svůj konec,
jako měla začátek.
A co už nám jednou skončí,
nelze vrátit nazpátek.
Naposledy zamáváme:
Ahoj, školkol Na shledanou!
Nazdar! Těpicl Adiel

Anita	Matyáš	Klára	Sebastian	David
Tobiáš	Klára	Lily	Jasminie	Dominik
Matěj	Petr	Alex	Vanesa	Jakub
Eliška	Kateřina	Natálie	Viktor	

Hurá do školy!
SOVIČKY 2019/2020

Malý řemeslník

Skupina páťáků si v červnu vyzkoušela řemeslnou dílnu v Domě dětí v Jablunkově. Vyrobili si dřevěnou lodičku – řezali, brousili, vrtali, šroubovali. Všem se práce moc povedla!

Prohlídka nových prostor školy

V přestavěné budově vznikly nové prostory pro naše žáky, od září je začneme plně využívat. Děkujeme všem, kteří nás navštívili.

Rozloučení S PÁŤÁKY

Dopoledne plné činností – už naposledy v naší škole! Loučíme se s šestnácti páťáky, kteří se v září rozejdou do nových škol. Ať se vám, milí školáci, daří!

Mgr. Šárka Honusová

ZAKOŃCZENIE roku szkolnego

SZKOŁA

Nietypowe było zakończenie roku szkolnego 2019 - 2020 dnia 30. 6. 2020 w gródcekiej Słonecznej Szkole.

Na twarzach uczestników nie było widać radości, która w latach minionych przednio towarzyszyła wszystkim przed nadchodzącymi wakacjami.

Wydarzenia ostatnich miesięcy miały wpływ na wszystkich: uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły. Warunki w jakich przebiegała edukacja, były skomplikowane. Cieszył jednak fakt, iż po zwolnieniu rygorystycznych rozporządzeń dotyczących ochrony zdrowia obywateli, w dniu 25 maja br. do edukacji szkolnej zjawilo się 80 % uczniów. To był wyraźny sygnał, że dzieciom brakowało towarzystwa kolegów, nauczyciele, szkolna atmosfera i zabawa na boisku.

Uroczyste pożegnanie murów szkolnych na dwa miesiące odbyło się po rozdaniu świadectw, które były nadzwyczaj udane, ponieważ 33 uczniów otrzymało świadectwa z odznaczeniem, z tego 27 z samymi jedynkami, co daje w sumie 94 % z całej szkoły. W ocenianym roku szkolnym skromniejsze były wyniki w różnych konkursach, ponieważ wiele imprez kulturalnych i sportowych zostało odwołanych. Niemniej kilka znaczących sukcesów odnieśliśmy w recytacji, śpiewie, sporcie, matematyce i plastyce. Medal wójta za aktywność, reprezentację szkoły i doskonałe wyniki w nauce z rąk wójta Roberta Borskiego odebrała uczennica klasy 5 Agata Martyniek. Wójt

przy okazji przekazał tegorocznym dziewięciu absolwentom szkoły podarunek w postaci wartościowej encyklopedii.

Następnie głos zabrał prezes Macierzy Szkolnej w Gródku Jakub Kawulok, który podziękował pedagogom i pracownikom szkoły za trud, który włożyli do skomplikowanej edukacji dzieci w minionym roku szkolnym i pożytył wszystkim spokojnych i zdrowych wakacji. Miłym akcentem było specjalne podziękowanie skierowane do dyrektora szkoły wraz z wręczeniem podarunku od pracowników szkoły i

Macierzy, który po dwunastu latach kierowania placówką zdecydował się przejść na emeryturę.

Rok szkolny 2019 - 2020 na zakończenie podsumował wójt Borski, który w imieniu kierownictwa gminy szeroko ocenił działalność dotychczasowego dyrektora Kazimierza Cieślara wyrażając nadzieję, że jako świeży gródczanin zostanie aktywnym obywatelem gródcekiej społeczności.

-ck-

foto | Danuta Chlup

V Jablunkově vzniká špičková mezinárodní střední škola

Kvalitní vzdělání pro mladé

STŘEDNÍ ŠKOLA JABLUNKOV

Jablunkovská střední škola se mění! Nový studijní obor IT v průmyslu, nová učebna virtuální reality, pořízení dalšího kvalitního vybavení do dílen, příprava špičkových center virtuální reality, robotiky, automotive, IT nebo zemědělské techniky. To jsou jen některé z významných novinek, na kterých pracuje střední škola v Jablunkově.

Za poslední bezmála dva roky prošla střední škola v Jablunkově významnými změnami. Hlavní změnou bylo stanovení nových priorit a cílů v oborovém zaměření školy a samozřejmě výrazné zkvalitnění výuky. Jablunkovská střední škola se nyní specializuje především na tři hlavní obory – automotive, IT v průmyslu a zemědělskou techniku.

„Naší prioritou je poskytovat kvalitní a atraktivní vzdělávání pro mládež a zvyšovat tak jejich uplatnitelnost při volbě budoucího povolání,“ říká Roman Szotkowski, ředitel jablunkovské střední školy.

Vysoká podpora kvalitního vzdělávání v Jablunkově

Střední škola v Jablunkově se může dále rozvíjet především díky podpoře Moravskoslezského kraje, města Jablunkov a několika dalších partnerů z řad firem,

partnerských škol nebo některých okolních obcí. Tato podpora hraje klíčovou roli v nabídce kvalitního vzdělávání pro všechny žáky a studenty, kteří se rozhodnou nastartovat svou profesní kariéru právě v Jablunkově.

„Moravskoslezský kraj jako garant středního vzdělávání se snaží zajistit kvalitní a také dostupné vzdělávání pro všechny žáky. Střední škola v Jablunkově zapadá do koncepce zajištění dostupnosti vzdělávání a jsem rád, že společně s vedením školy, městem Jablunkov a Sdružením obcí Jablunkovska máme společný cíl, a to udržet a rozvíjet střední školství v Jablunkově, které v minulém období prošlo hlubokou krizí, mimo jiné z důvodu demografického vývoje. Současně nastolený směr oborů, modernizace a prezentace školy dávají naději na její rozvoj a na neustálé zvyšování kvality ve vazbě na trh práce a zaměstnavatele,“ říká náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje Stanislav Folwarczny a dodává: „Kraj dlouhodobě podporuje školu nad rámec zákona, např. přispívá na mzdy učitelů, což je výjimkou u středních škol a týká se pouze škol, které chce kraj udržet z důvodu zajištění dostupnosti vzdělávání.“

Jablunkovskou střední školu podporuje také město Jablunkov. Zástupci města jsou součástí pracovní skupiny, která aktivně pracuje na neustálém rozvoji školy, na prohlubování další spolupráce s

okolními obcemi, firmami a dalšími institucemi. Jiří Hamrozi, starosta Jablunkova, k tomu doplňuje: „Střední škola v Jablunkově udělala velký posun, nejen ve vybavení, ale hlavně v komunikaci. Zlepšila se mediální a osobní komunikace vůči studentům, rodičům, ředitelům a pedagogům okolních základních škol, zástupcům firem i vůči zřizovateli. Díky Moravskoslezskému kraji se také podařilo zajistit stipendia, vybavení učeben a dílen.“

Spolupráce s dalšími školami a firmami

Ve spolupráci s celou řadou firem, odborníků a dalších partnerů nabízí škola mladým lidem z celého Moravskoslezského kraje, přilehlých regionů Slovenska a mnoha dalších míst z celé České a Slovenské republiky možnost získat kvalitní vzdělání ve velmi žádaných oborech.

Škola průběžně modernizuje své prostory a zapojuje se do mnoha zajímavých regionálních i mezinárodních projektů. „Kraj dlouhodobě přispívá škole na modernizaci budov a vybavení školy. Škola se zapojila do krajského projektu, díky němuž má jako jedna z šesti krajských škol vybavenou laboratoř virtuální reality ze zdrojů Evropské unie.

Od roku 2021 bude škola zapojena do projektu OKAP II, v němž budou z evropských zdrojů modernizovány a vybavovány moderní učebny pro autoopravářské obory, a také obdrží finanční prostředky na spolupráci se základními školami v regionu, např. na vedení zájmových technických kroužků,“ uzavírá Folwarczny.

Nový obor IT v průmyslu a posílení stávajících oborů

Významnou novinkou je otevření nového oboru IT v průmyslu. Zbrusu nový obor umožní studentům věnovat se jednomu z celosvětově nejžádanějších oborů. Díky tomuto oboru se tak budou moci stát odborníky v IT se specializací na prostředí průmyslu.

Naučí se programovat v několika oblíbených programovacích jazycích, stanou se odborníky na prostředí sítí a také na přenos, využití nebo například zabezpečení dat. Součástí výuky bude specializace na velmi perspektivní technologie 3D skenování a tisku, automatizace a robotiky. „Škola přijala nové zaměstnance

s IT zaměřením a počítá se zapojením odborníků, IT specialistů z praxe ve výuce,“ dodává Sztokowski.

Jablunkovská střední škola zároveň pracuje na průběžném zvyšování kvality a atraktivity výuky u svých dalších oborů, které se zaměřují na oblast automotive, dopravy a logistiky a samozřejmě zemědělské techniky. Z mnoha novinek lze jmenovat například alternativní pohony a elektromobilitu nebo větší provázanost vzdělávání s firmami působícími v segmentu zemědělské techniky.

Stáže, výměnné pobyty a odborné besedy

SOŠ a SOU podnikání a služeb Jablunkov, příspěvková organizace / Školní 416, 739 91 Jablunkov / IČ: 00100340
www.strednijablunkov.cz / sekretariat@sosjablunkov.cz / +420 558 357 811 / Datová schránka: x6dj8jp

Nově se připravuje celá řada odborných stáží pro studenty a pedagogy. Je kladen důraz na získání co největší praxe a zkušeností z prostředí malých i velkých

českých, slovenských či zahraničních firem. Studenti budou moci v daleko větší míře navštívit zajímavá místa v různých částech Evropy a poznat tak prostředí některých významných evropských firem. Již nyní jsou připravovány tematické besedy a přednášky s různými odborníky z jednotlivých oborů. Celý cyklus je připravován ve spolupráci s vybranými firmami, portálem NejBusiness.cz a dalšími partnery. Odborníci z významných českých, slovenských nebo zahraničních firem se tak se studenty podělí o své poznatky, profesní zkušenosti a aktuální pohled na svůj obor. Těchto besed se budou moci zúčastnit také žáci a pedagogové partnerských základních škol z celého regionu.

Studium na střední škole v Jablunkově může pomoci žákům základních škol připravit se na budoucí pracovní uplatnění ve velmi zajímavých a poptávaných oborech.

Konečně spolu...

HRÁDÁTKA

Už se Vám stýskalo po lidech v této době, která probíhá? Hrádátkám hoooodně moc. I když jsme byli v kontaktu aspoň online, nic se nevyrovná osobnímu setkání. A tak na konci května, když omezení povolila, hned jsme to využili na první setkání. Vybrali jsme si krásné prostředí lesa okolo potoka Kompařov. V tichosti, klidu a krásně ukryti jsme zažili spoustu dobrodružství. Byla bojovka, opékání párků a spousta legrace. Sešlo se nás opravdu hodně, každý přinesl něco dobrého na zub, byla i káva z termosky a chutný meloun. Sluníčko nám přálo.

Setkání po domech

HRÁDÁTKA

Naše úterní setkání se tentokrát neuskutečňovala v CVČ, ale po domech našich maminek. Užili jsme si jinou atmosféru, pohodu domova. A že jsme se vůbec nenudili. Na setkání jsme stihli vyrobit i Barefoot obuv pro maminky. Ty se hodně snažily a moc jim to pod vedením Moniky Ciešlarové šlo. Všechna setkání mají něco do sebe, ale už se moc těšíme, až v září zase zaplníme CVČ. Ale do září je ještě spousta času, takže si uděláme pár výletů, proto maminky sledujte stránky FB.

Dárky pro děti

HRÁDÁTKA

Den dětí si letos užil každý po svém z důvodu nařízení vlády. Ale jsou děti, které si svůj svátek moc neužily. Proto jsme velice rádi, že jsme mohli aspoň trochu vykouzlit úsměv na tváři dětem na oddělení Nemocnice Třinec Sosna. Mise je tedy splněna a ušití mořští koníci byli předáni v rámci Dne dětí.

Barbora Fronková

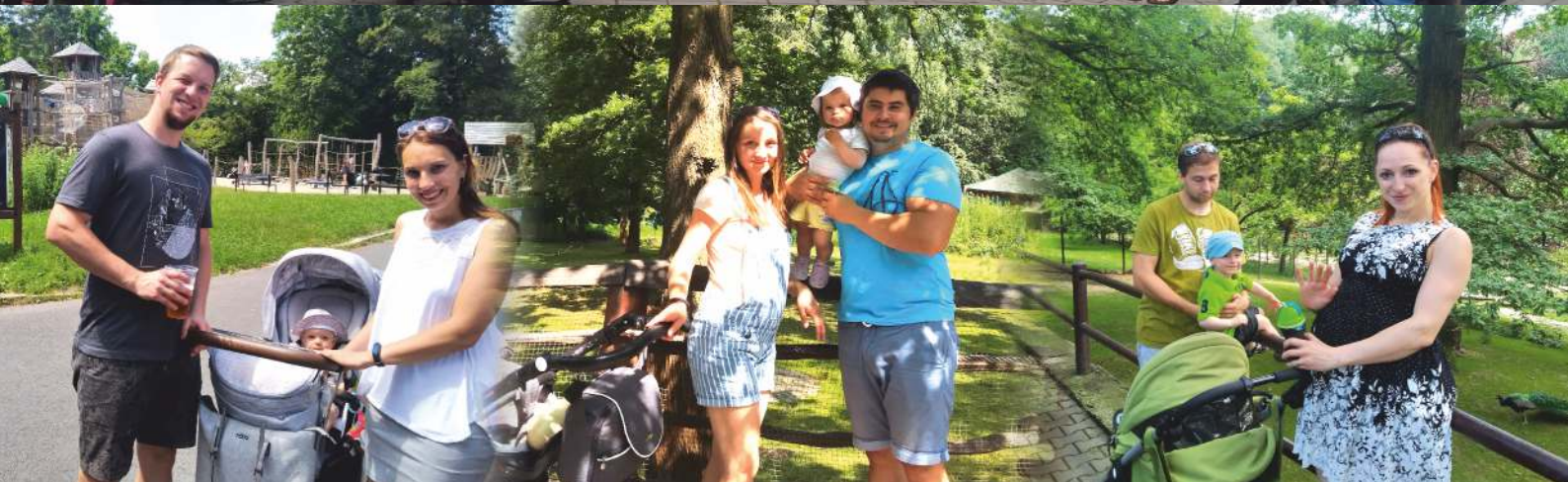
MAMIMIny v ZOO Ostrava

MAMIMINY

V letošním roce jsme s maminkami plánovaly uspořádat rodinný výlet do ostravské Zoo, na který bychom jely se svými drahými polovičkami. Ale znáte to: spousta ženských, spousta aktivit, takže s výběrem termínu to nebylo vůbec jednoduché. Námi těžce zvolený dubnový termín byl nakonec nerealizovatelný kvůli karanténě. My jsme ovšem nemeškali a na výlet jsme vyrazili hned v červnu, v neděli 28. 6., což byl opravdu krásný letní den. Cestovali jsme zájezdovým autobusem, což jsme ocenili zejména před vstupem do Zoo.

V takovém slunečném dni si dovedete představit, jak plná byla parkoviště. Den v Zoo jsme si pak všichni vychutnali, nejen poznáváním a okoukáváním zvířat, ale také společným časem s rodinou a s přáteli. A navíc bez roušek. Proto bych chtěla poděkovat všem zúčastněným, že se podíleli na vytvoření skvělé neděle, dále obci Hrádek, která náš výlet prostřednictvím dotace finančně podpořila, a také Bohu za požehnání celé akce. Dalším výletům zdar!

Hana Wiselková

Sportým ku zdrowiu a dobrej naladzie

PZKO

Kupa z was uz słyszała, że gmina za centrym Wolnego postawiła taki fajny plac kaj se może człowiek iść poruszać.

Eszcze z pore kolegami/koleżankami rozmyślomy zrobić drużynie za PZKO a chodzić se zagrać nohejbal albo volejbal. Nie chcemy nic przeganiać a mieć

tam fuzbalistów z Barcelony, ale jyny tak se wkliđu zagrać a nie zabić se.

Gdo by był chyntny tak mi napiszcie maila na pzkogrodek@gmail.com, bedym rod :)

Tomasz

Tak se kapke musimy ponadować

PZKO

Uż asi rok mówimy na zebraniach zarządu w PZKO o tym, że se zakoże robić akce a teraz se to uż stało. Młodym hejskóm nie bedymy pojczować.

Każdy rok se snażymy robić aspoń dwie brygady, aż tyn dóm kapke wyglóndo, np. na jesień my naprawiali dwiyrze na WC a po dwóch akcjach były zaś rozbite a to nie były żodne teraz nowe dwiyrze z castoramy, kiere idzie rozbić jyny jak se na nich człowiek szpatnie podziwo. Były to eszcze stare dwiyrze kiere miały aj dość wielki pro-cento drzewa. To je jedna przygoda, ale tego je po każdej akcji XY... Przidymy se po wikendu zagrać ping pong a niż dónndymy do głównej sali tak po cescie to tak lepi od rozłotego piwa a gdo wiy czego, że uż po dwóch krokach se bóty zezuwajóm. O tym że z każdego stołka musimy żdziyrać gummy do żucia, aby to gdosi na balu nimioł na

nogawicy... Nejlepsze na tym wszystkim je, że se wszyscy myślóm, że se tego nigdo nie wszymnie, zmazany stołek schwióm kajsi do zadku, rozbite dwiyrze przelepióm cedulkóm a na zym by możne raczy kupili tepich niż aby to musieli wyciyrac. Je to kapke smutne jak se za sebóm nie umióm zrobić porzóndek, rozumiym że każdy se chce pobawić, zatancować a pogupnyć, ale przeca dóna też nie lepióm żwikaczki pod stołek a nie rozbijajóm dwiyrze a okna.

PZKO tu nima na to, aby go każdy niszczył jak se mu chce, bo ani nas to fórt nie bawi dować do kupy. Każdy by se míoł starać aż to tam kapke po nim wyglóndo a mógli to wyyużyć aji dalsi. Bo wszyscy by my raczy tyn dóm renowowali a ulepszałi a ni fórt spra-wowali.

Tomasz

! Výzva hasičů !

SDH Hrádek

V květnu a červnu naše jednotka vyjížděla k šesti událostem, které se týkaly bleskových povodní. Příčinou byly zanesené potoky a kanálové vpustě větve, posečenou travou, foliemi...

Proto prosím Vás, občany, vlastníky pozemku, abyste nebyli lhostejní a udržovali odvodňovací

kanály v čistém stavu. Posečenou travu a větve stromů nevhazovali do potoků. A pokud je to možné, i vyčistili od dalších nečistot.

Je to možnost, jak ochránit Váš majetek a nepřidělavat práci a starosti dalším lidem spojené se škodou a nákladným úklidem.

Martin Benek

Foto | Adam Bocek

Požární sport pro Oceláře i veřejnost

SDH Hrádek

Všichni víme, jaká nyní panuje situace. Díky ní byla naše činnost bohužel takřka nulová. I přesto jsme v tomto špatném období navzájem komunikovali a zajišťovali nutné věci. Naše výjezdová jednotka zasahovala v obci čtyřikrát v květnu a dvakrát v červnu, viz výzva velitele.

Již tradičně v rámci spolupráce s HC Oceláři Třinec proběhlo v polovině června soustředění mladých hokejistů 9. tříd a to na hřišti TJ Sokol Hrádek. Během jejich přípravy na nastávající hokejovou sezonu si zpestřili program a odreažovali se od hokeje. Zasoutěžili si v požárním sportu. Zúčastnilo se celkem 31 hokejistů včetně trenérů a vedoucího muž-

stva. Navzdory vyloženě nepříznivému počasí tato akce proběhla ke spokojenosti všech. I přes různá omezení jsme společně provedli úklid hasičské zbrojnice a naší společenské místnosti. Velice nás mrzí, že plánovaná denní hasičská soutěž se nemohla uskutečnit. Pokud nedojde k nějakým dalším vážnějším změnám, chceme oslovit a pozvat občany Hrádku na noční hasičskou soutěž, která proběhne v sobotu 29. 8. ve 20:30 na hřišti TJ Sokol. Jedná se již tradičně o putovní pohár starosty obce v požárním sportu. Dále zveme všechny organizace a složky Obce Hrádek, aby se zúčastnily taktéž již zavedené soutěže v požárním sportu, určené právě pro hrá-

decké organizace. Soutěž pro spolky proběhne v tentýž den od 17:00. V případě změn budete informováni.

Na závěr chci říci, že schůzovací a organizační činnost běží v našem sdružení již standardně, ale naše soutěžní družstva mužů i žen se doposud žádné soutěže nezúčastnila. Většina akcí byla totiž v okolních obcích zrušena.

Na výzvu krajského sdružení hasičů Ostava jsme v květnu absolvovali darování krve v nemocnici Třinec Sosna a to v počtu 5 členů SDH.

*Bohuslav Branc
Starosta SDH Hrádek*

Děkujeme

Nejen svým jménem, ale i jménem ostatních členů hasičského sboru v Hrádku chci poděkovat bývalému veliteli panu Bronislavu Starzykovi za dlouholeté vedení jednotky. Hlavně za jeho obětavou práci. Přejeme mu pevné zdraví a elán do dalších let.

Budu se snažit, aby jednotka i nadále pomáhala všem občanům Hrádku, jako tomu bylo v minulosti.

*Martin Benek
Velitel jednotky SDH Hrádek*

JUBILANT

Pavel Tomčala

Ze zemědělského prostředí jihovýchodní Moravy vkročil do drsného světa průmyslu na Třinecku. Prošel několika profesemi. Od pomocníka taviče, přes osobního řidiče ředitele TŽ, majitele autobusové dopravy, až po 11 let trvající funkci starosty Hrádku... Se vzpomínkami na svůj nejen pracovní život se podělil pan Pavel Tomčala.

Pane Tomčalo, je o vás známo, že nejste hrádeckým rodákem. Kde jste trávil dětství?

Narodil jsem se v roce 1940 na moravském Slovácku do rodiny zemědělce jako poslední ze 7 dětí. Částečně mne proto vychovávaly i mé starší sestry. Na Slovácku jsem přežil válku. Po ní se rodiče přestěhovali na výzvu obsazení pohraničí na Bruntálsko, kde začala i má školní docházka.

Jak hodnotíte Slovácko, kraj, kde jste strávil své dětství?

Slovácko je kraj pod Velkou Javořinou. Údolí podobné tomu hrádeckému. Místní obyvatelé ve velké míře dodržují tradice a lidové zvyky – například nošení krojů. Zdejší lid je odkojený slivovicou. Víno u nás kvůli vyšší nadmořské výšce neroste. Slovácko je proslulé tím, že se hodně zpívá, tancuje, lidé se rádi veselí. Příkladem jsou vyhlášené Hornácké slavnosti, na nichž se prezentuje folklor z regionu Hornácka. Na slavnosti se sjíždějí folklorní

soubory, probíhá zde i jarmark, výstavy. Obyvatelé Slovácka jsou známí i ctěním náboženských svátků. Je zde zakořeněn silný katolicismus.

V obci Velká nad Veličkou stojí velká továrna na kordy do pneumatik. Lidé díky ní mají obživu. Jsem odtamtud už dlouho pryč, zůstaly tam má sestra a její děti... Navštěvujeme se.

Ze Slovácka jste se přestěhoval rovnou do Hrádku nebo jste mezitím žil jinde?

Postupně, jak přibývalo let, jsem zjistil, že zemědělství, v němž jsem vyrůstal, není pro mě. Táhl mne to k průmyslu.

A proto jsem se usadil nejdříve na Třinecku. Žil tu i můj starší bratr.

A co rozhodlo, že jste se usadil právě v Hrádku?

S manželkou jsme se poznali v roce 1978. Její rodiče pocházeli z Hrádku a my se snažili dostat z lyžbického paneláku pryč, do vlastního. V roce 1983 se nám naskytla možnost odkoupit v Hrádku starší domek pod číslem 141. Dům ale bylo nutno zrekonstruovat. Práce na něm trvaly tři roky a v roce 1986 bylo konečně hotovo. A tak se stalo, že v Hrádku bydlíme dodnes. Stěhovat se už nebudu, koupil jsem tu hrobové místo (smích).

Čím jste se živil před starostováním?

Téměř hned po přestěhování na Třinecko mne dne 5. března 1958 přijali na první směnu do werku na 2. ocelárnu, na pozici pomocníka taviče. Má kariéra v TŽ trvala soustavně až do roku 1959, než ji přerušil povolávací rozkaz na vojnu. Po absolvování základní vojenské služby v Rokycanech mne opět přijaly železárny. Změnil jsem provoz a šel na silniční dopravu, kde se mi jako řidiči nákladních vozidel dařilo postupovat na větší auta. Šťěstí se na mě usmálo, když si mne podnikový ředitel po čase vybral jako svého osobního řidiče. S ním jsem jezdil do srpna 1980. Tehdy ředi-

tel zemřel. I nadále jsem zůstal v silniční dopravě jako mistr údržby a skladník. Po revoluci v 89. mi Třinecké železárny odprodaly malý autobus a já mohl začít jezdit jako soukromá osoba.

Od roku 1991 jsem soukromník. S kolegou a kamarádem jsme se dali dohromady a založili firmu s autobusovou dopravou a servisem. Koupili jsme 3 autobusy a dílnu na opravu osobních aut. Načež jsme vše po 3 letech rozpustili. Změnil se systém daní a nám se nedařilo byznys rozumně utáhnout. Stalo se tak v roce 1994.

„Stěhovat se už nebudu, koupil jsem tu hrobové místo.“

A co následovalo potom?

Mezitím mě v roce 1994 oslovili zástupci z obce, zda bych nechtěl kandidovat do zastupitelstva. Později, v roce 1998, po takové nějaké „revoluci“, kdy občané nesouhlasili s prací bývalého starosty, jsem se nevlastní vinou stal starostou já. Od 13. května do podzimu, kdy proběhly další volby. Další pak byly v roce 2002 a 2006 a má funkce starosty obce pokračovala. A to až do roku 2009. Tehdy jsem skončil po operaci bypassu. Už jsem nechtěl dál starostovat, přeci jen mi bylo 69 prýč.

Jak hodnotíte jedenáct let vašeho starostování? Podělte se se čtenáři o nejsilnější zážitky z tohoto období.

Víte, nebral jsem starostování jako povolání, ale jako poslání. Počátky byly ale velmi krušné. Po velkých bojích se stavbou rychlostní silnice se naštěstí podařilo prosadit koridor. Postavil se a slouží dodnes. Vnímám, že po jeho výstavbě se lidem ulevilo. Protihlukové stěny nám zarůstají nazeleno a snad už nikomu tak moc nevadí.

V roce 2000 se nám podařilo zorganizovat Dny Hrádku. Finance na tuto akci se nám poštěstilo získat pomocí sponzorských darů. Těch ale postupem času ubývalo a proto nebyla možnost oslovit nějaké velmi populární umělce.

Další silné zážitky přineslo získání pozemků pod místními komunikacemi. Od lidí se mi podařilo získat je darem. To

proto, abychom na nich mohli položit asfaltový povrch. Občané platili daň, ale pozemky nevyužívali. Av některých případech 1 cestu vlastnilo až 17 osob! To se naštěstí dalo do pořádku. Dvakrát jsem se také stal předsedou Sdružení obcí Jablunkovska, v němž jsme založili spolupráci s polskými Krapkowicemi a Gogolinem. Událo se dost přeshraničních akcí. Vlastně – pořád se něco dělo.

Musím říct, že dnes obec velice vzkvétá, vše máme hezky upraveno a v obecní kase daleko více peněz než kdysi. Obec si může dovolit investovat a zvelebovat. Za mně byl problém získat peníze na vybudování školní jídelny... Všimám si, že se k nám stěhují lidé z města, vyrůstají nám zde pěkné, nové domy. Máme krásný parčík! Ve spolupráci s českou školou jsem vysadil lípu 2000, dnes je nádherná. Finance jsou vidět na cestách, domech... Hrádek se rozhodně má čím pochlubit!

Opustíte váš pracovní život. Jak se vám daří v tom osobním?

Jsem podruhé ženatý, z prvního manželství mám 2 dcery. Manželka má také 2 děti. Všichni se společně scházíme, navštěvujeme se. Mám hodnou manželku, je mou velkou oporou. Byla ředitelkou polské základní školy v Bystřici. Za pracovního života jsme se výborně doplňovali, podporovali se navzájem. Panovalo mezi námi porozumění. Žena mi nikdy nevyčítala, že jsem pořád někde na schůzi, atd.

Jsem za to velmi rád.

Jak si užíváte důchodu, jaké aktivity provozujete?

Jsem členem Klubu seniorů, který jsem také založil a svého času byl i jeho předsedou. Dále jsem členem klubu K99. Jak už jeho název napovídá, klub byl založen v roce 1999 třineckým fotbalovým trenérem, Rudolfem Labajem. Sdružují se v něm bývalí sportovci – hokejisté, fotbalisté, volejbalisté - dnes už starší lidé. Letos jsou mezi námi jen 3 členové, kteří ještě nedosáhli 80 let - takže taková stará garda, která se pravidelně a ráda schází. Mezi mé další koníčky patří četba. Čtu rád hlavně historii – Přemyslovce, Husity. Naše knihovnice mi nachystá 600stránkové knihy... a já mám co dělat! (smích). Od Vlastimila Vondrušky (autora Husitských epopejí) jsem přečetl už všechny knihy. A nepohrdnu ani švédskými detektivkami.

V neposlední řadě nás s manželkou zaměstnává zahrada – kosení, péče o rostliny a úklid kolem domu. Na to žena dbá.

Milému panu Tomčalovi děkujeme za rozhovor a k nedávnému významnému jubileu mu přejeme mnoho zdraví a pohody do dalších let.

VG

AUTORIZOVANÝ SERVIS FORD

Záruční a pozáruční servis vozů všech modelů
Speciální servisní program pro vozy starší 5 let
Výhodná nabídka služeb pro firemní partnery

ROZŠÍŘENÁ OTEVÍRACÍ DOBA

PO - PÁ 7-17h, SO dle individuální objednávky

... jde to i jinak

AUTOKANTOR, s.r.o.
Vendryně 999

servis@autokantor.cz
+420 558 350 741

CÍLE SLUŽBY

- Rozhoduji sám za sebe
- Zním své silné stránky
- Přijímám svou zranitelnost
- Bydlím
- Pracuji
- Nejsem sám, mám navázané vztahy
- Mám přátele
- Trávím volný čas podle svých představ
- Učím se
- Vzdělávám se

KONTAKT

PROJEKT

"SPOLEČNĚ V JEDINEČNOSTI"

RÚT Třinec,
sociální rehabilitace

Smetanova 523, 739 61 TŘINEC

tel.: **603 407 517**

e-mail: rut.tr.sp3@slezkadiakonie.cz

provozní doba :

PO- PÁ od 7:00 - 15:00 hod

Podpora mimo pracovní dobu
je možná po dohodě.

Slezská diakonie

Na Nivách 7

737 01 Český Těšín

Tel: 558 764 333

e-mail: ustredi@slezkadiakonie.cz

www.slezkadiakonie.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

 Slezská diakonie

PROJEKT

**"SPOLEČNĚ V
JEDINEČNOSTI"**

Multidisciplinární terénní tým pro
lidi se zkušeností s duševním
onemocněním, jejich rodiny a blízké

Tajenka: Víte, co se v Hrádku událo začátkem prázdnin přesně před 30 lety? 1. 7. 1990...

POMŮCKA: AKE, ANONA, BANYÁN	SLOVEN- SKÝ TISK	SLADKO- VODNÍ KAPRO- VITÁ RYBA		1. ČÁST TAJENKY	VYTVOŘENÝ Z TENKÉ PRŮHLEDNÉ LÁTKY	ZKR. STÁTNÍ ARBIT- RÁŽE				CITO- SLOVCE PRUDKÉHO POHYBU	ANGL. SKÁLA	BALENÍ	VÍKEN- DOVÁ STAVENÍ
KÓD TOKELAU			DOMÁČÍ ZVÍŘE POLITIK KDU-ČSL					KROK	SAVEC VODNÍ 2. ČÁST TAJENKY				
SKOUPOST							NEMOC						
DRUH PAPOUŠKA						POSKA- KOVAT PO NEROVNÉ CESTĚ							
ZA ČAS						INSEKTI- CID (ZN.) SLUŽEBNÍ POŘADÍ				SLONÍ ZUBY BEZCENNÉ DÍLO			
	DRAHÉ KAMENY							INICIÁLY BRZOBO- HATÉHO PRIMÁT			SEVER- SKÉ MUŽSKÉ JMÉNO	POCHÁZE- JÍCÍ Z EVROP- SKÉHO STÁTU	KOŽÁCKÝ NÁČELNÍK
	POLÁK	DOMÁCKÝ LENKA OVOCE					OHRAZENÍ						
INICIÁLY PREZI- DENTA BENEŠE			DOMÁCKÝ RONALD				VYLEPENÉ OZNÁMENÍ HORSKÝ SKŘÍTEK						
CITO- SLOVCE VRČENÍ			DÍVČÍ JMÉNO ZDE					ČISTIČÍ PROSTŘE- DEK ČESKÝ KERAMIK					
VOJEN- SKÁ HODNOST (RTN)						ZMRZLÁ VODA				PATŘÍČÍ ANNÉ	CHEM. ZN. SAMARIA OSOBNÍ ZÁJMENO		
LOS					ANGL. DRN	CIZOPASÍČÍ ČERV (SAJE KREV) LIHOVINA Z RYŽE							
PALÁC KULTURY (ZKR.)			SPOJENÉ STÁTY MEZINÁ- RODNÍ KÓD ISLANDU				SMOKVOŇ						
OZNAMO- VATEL							MEZINÁ- RODNÍ KÓD LIBANONU RUSKY TEN				DIPLOMA- TICKÉ POSILÁNÍ	VÁHATI	PORUČIT
ZŮSTÁVAT VE STOJE								CITRÓN (ZAST) SEČNÁ ZBRAŇ					
	TROPICKÁ DŘEVINA	LUTEINI- ZACNÍ HORMON OPAK STOUPAT			SPOLE- ČENSTVÍ DOMÁCKÝ KLOTILDA								
ZN. ARSENU			SPZ RYCHNOVA NAD KNĚŽNOU PLAT			MÍČ NA TENIS JMÉNO NORSKÝCH KRÁLŮ							
HODNĚ							ZKR. ČERVE- NÉHO KŘÍŽE PLOŠNÉ MÍRY			POBÍDKA JEHLIČ- NATÝ STROM			
ZESPOD								OTEC (KNÍŽNĚ) INIC. JANŽUROVÉ			INIC. ZÁTOPKA ZN. ČINU		
PŘED- LOŽKA					KARIÉ- RISTA								
ÚTOK					ROZJAS- NIT								

“

V Girově pitná voda není. Ale v okolí se to zotavovnými pro žíznivé jenom hemží.”